Իքինճի Սէնի 1864.
Ն՝ 109.

ՎԱՐԱԳԱՅԻ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ճիւմա Իրթէսի · Հոկտեմբեր 24
Ն՝ 109

Ղազէթամիզ հաֆթատա պիր տէֆա օրարագ ճիւմա իրթէսի կիւնլէրի նէշր օլունուր։
Ալթը պլըզը բէշլինան 60 զուրուշ տուր։
Պիր նիւսխէսի 100 փարա տուր։
Միւշթէրիտէն հիչ պիր եէր իչին, հիչ պիր փարա բօսթա փարասը մսթլուպ օլունմազ։

—o—

Միւշթէրի եազըմայա արզու իտէն զաթլար, եա վէ գէլիր խանընտա 17 նիւմէրօլու թապխանէպիզ, վէ եախօտ վարագը խանընտա իւսթ գաթտա 8 նիւմէրօլու օտատա քէնտի ատամըզա, արզուլէրինի պէյանէ հիմմէթ իլէմէլի տիրլէր։

Իլանթէրն պիր սաթրը իլգ տէֆա իչին, զուրուշ 3
Իքինճի տէֆա իչին 2
Իւչիւնճիւ տէֆա իչին 1
Բ՝ զուն պահսլար իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր։

—o—

ՄԷՄՈՒՐԻՆ

ԻԶՄԻՐ · Տիգրան Աղա Գարագաշեան։
ԻԶՄԻՏ · Մինաս Աղա Մոմճեան։
ՊՐՈՒՍԱ · Թէոփիլէ Աղա Գալիոնեան։
ԷՏԻՐՆԷ · Թորոս Աղա Յովհաննէսեան։
ԹՐԱՊԶՈՒՆ · Վարդան Աղա Խաչեան։
ԳԱՑՍԷՐԻՑԷ · Գէորգ Աղա Գրիգորեան։
ՀԱԼԷՊ · Յովհաննէս Աղա Քիւրքճեանօֆ։
ԱՏԱՆԱ · Հաճի Յակոբ Աղա Ուրֆալըեան։
ՄԱՆՉԷՍԹԷՐ · Խաչիկ աղա Սինանեան
ԹԷՐՍՈՒՍ · Գրիգոր Աղա Մելքոնեան։
ԹՈՓԱՏ · Հաճի Աւետիս Աղա Արսլանեան։
ԵՕԶԳԱՏ · Գասպար Աղա Տէր Յովհաննէսեան։
ԱՄԱՍԻԱ · Բարսեղ Աղա Կիւմիւշեան։
ԱՓԻՅՕՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ · Հաճի Մկրտիչ աղա Թօրլաքեան։
ՄԱՐԱՇ · Հաճի Տէվլէթ աղա Չօրպաճիեան։
ԹԷՔԷՐՏԱՂ · Ընթերցասիրաց Թանգարան։
ՐՈՒՍՃՈՒՔ վէ ՇՈՒՄՆՈՒ · Յակոբ աղա Գազանճեան։
ԳԱԼԱՍ վէ ԻՏՐԱՑԻԼ · Յարութիւն աղա Շիրինեան։
ԱՆԹԱՊ · Նիկողայոս աղա Նազարէթեան։
ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՑԷ Յովհաննէս աղա Քէշկէքեան։
ՍԱՄՍՈՆ Յովհան աղա Գօյուճեան։
ՍՈՒՆԿՈՒՐԼՈՒ · Սարգիս աղա Նուրլուեան։
ՔԻԼԻՍ · Դաւիթ աղա (սապուն խանէ մուտիրի)
ԻԶՆԻԿ · Հաճի Յակոբ աղա Թոքթօրեան։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պու տէֆաքի Արշալոյստա, Երուսաղէմտէն կէլէրէք տէրճ օլունմուշ օլան պիր մէքթուպ, տիգրամէ շայան օլտուղունտան, մաէլինի մուխթասարէն պէյան իտէրիզ։

Շէյլէ քի, սեպտեմբեր 25տէ Լուրբ Ղնունդ քիլիսէսի տերունինտէ, ճիւմա կիւնիւ սաաթ եէտի պուչուգտա, Ռումլար մէղքիւր քիլիսէնին քէնտիլէրէ խասս օլան գրսմընը սիէրիւրիւպ վէ երյգամըգլարը սըրատա, պիզիմ գրսմըմիզը տախի սիւրիւրմէյէ վէ երյգամայա պաշլարլար։ Այ լուսարարը օլ հէնկեամտէ պաշգա իշ իլէ մէշղուլ պուլունմազին, շու ատէթտէն օլմայան հալի կէօրտիւքտէ, անինտէ կիտիպ, քէնտի ամիրինէ (տեսուչ) իսապեր վէրիր, վէ ամիրի տախի պէրապէրինէ պիր վարդապետ ալարագ, քիլիսէյէ ինէր, վէ պիզիմ գրսմըմիզը երյգայըպ սիւրիւրմէքտէ օլան Ռումլարա, օլ հագգսըզ, վէ պիր նիյէթի ֆասիտէյէ մէպնի օլան հարէքէթլէրինտէն ֆէրազաթ իթմէլէրինի մանթլուպ իտէր. մէրգում քէնտիյի տիյնէմէտիքլէրին կէօրտիւքտէ, ամիրլէրինի չաղըրմալարընը թէքլիֆ իտէր իսկտէ, մէրգումանըն ամիրլէրինի չաղըրմատըգլարը շէյլէ տուրսուն, ամիրլէրի տախի վուգուի հալի իշլիմէմէզլիյէ վուրուր, վէ նիհայէթ թարաֆէյն պէյնինտէ մուարազա պիսիր, վէ պիրտէ Ռումլարտան 20 նէֆէր միաբան մէյտանէ ջըգար (օրատա իսկ, զաթէն 10 նէֆէր միաբան պուլունմատըզընտան, շու ֆէսատ թէնճէրէսինին թէրթիպ իւզրէ գայնամագտէ օլտուղու անլաշըլըր), վէ պաշլարլար պիր կիւրիւլթիւ գօբարարագ, քիմիսի սու տէօքիւպ, քիմիսի սիւրիւրմէյէ, վէ քիմիսի տախի երյգայըպ թէմիզլէմէյէ։

Այլար Ռումլարընը պու իտտասընը կէօրէրէք, սու վէ սիւնկեարլարը գաբէպ ալմայա սավաշըրլար, պէօյլէլիքլէ, թապիաթիյլէ արպէտա պիսիր, վէ Ռումլար սօքա բաթըրըսընա տախի ճիւրաթ իտէրլէր, վէ տիշլէրինի գէճըրտաթմայա պաշլարլար. վէ Այլար տայիմա թաթլըլըգա մէղքիւր ույղունսուզլուղունէ էօնիւնիւ ալմագ իսթէրլէր իսկտէ, պիր տիւրլիւ միւմքին օլամատըզընտան, վէ հաթթա Ռումլար Այ տեսուչուն ճիւպպէսինի տախի երրթտըգլարընտան, Այլար հիւքիւմէթի մահէլլիյէյէ միւրաճաաթա մէճպուր օլուրլար, վէ անինտէ պիր թագըմ զապթիյէլէրտէն պաշգա, պիր պին պաշը մայէթինտէ օլարագ պիր թագըմ տախի նիզամ ասկէրի, մուարազա մէյտանընա եէթիշիր, գալապալըզը տէֆ վէ գավզայը թէսկին իտէր, վէ Ռումլարը, Այլարը վէ Լատինլէրին տեսուչլարընը չաղըրթտըրը, վէ Ռում տեսուչունա, նէ սէլահիյէթ իլէ Այլարը գրսմընը երյգամայա ջգրշըրգլարընը, միւմայիլէյհ սիւալ, վէ օլ քիլիսէնին իւչմիլէթէ խասս պուլունտուղունու պէյան իտէր, վէ Լատին վարդապետի տախի էօյլէ օլտուղուն թագրիր իտէր իսկտէ, Ռումլարընտէ, Ռումլարընը տեսուչու, "ատէթիմիզտէն իտի, օնուն իչին երյգայօր իտիք, վարընլար օնլարտա երյգասընլար" տէր. Այլար տախի, "Հա՜շա նէ էօյլէ պիր ատէթ վար տըր, վէ նէտէ պիզիմ Եվրիմիզի երյգամայա հագգլարը վարտըր" տէրլէր. Ռումլար խայր եէր պիզիմ տիր, պիզ երյգարըզ, տէմէյէ չըգըշըրլար։ Օլ վագըթ պին պաշը, "էօյլէ իսկ, Այլարընը գրսմը վարսըն էօյլէ գալընը, նէ սիզ երյգայընը վէ նէտէ քէնտիլէր երյգասընլար, վէ քէյֆիյէթի հալի բաշա հաղրէթլէրինէ իֆատէ իտէլիմ, սօնրա իճապը իճրասընա պագգըլընը" տէր. Հալ պու քի պու թէքլիֆ Այլարընը իշինէ կէլմէտիկինտէն, "խայր էֆէնտիմ, պիզ եալընըզ քէնտի հուգուգումուզու տավա թահթընտա պրրագմայընը, եա Ռումլարտա երյգամասընլար, եա եօխսա պիզտէ երյգարընը" տէրլէր։ Ռումլար պունա ճէվապ օլարագ, "սիզ պիզիմ քիլիսէմիզին երյգանըպ երյգանմամասընա նէ՞ սէլահիյէթ իլէ գարըշըրսընըզ" տէրլէր. Այլար տախի քէնտի թարաֆլարընտան այնի ճէվապը վէրիրլէր։ Պու ճէվապլար իւզերինէ, պին պաշը Լատինլէրին լուսարարընը չաղըրթարագ, պիզիմ գրսմըմըզ օլան եէր իշին, "պուրասընը զաթէն քի՞մ սիւբիւրիւր իտի" տէյի սիւալ իտէր, մէրգում տախի տօղրույու սեօյլէյէրէք, Այլարընը սիւբիւրտիւքլէրին, վէ օրասընըն Այլարա բաճի օլտուղուն պէյան իտէր. օլ վագըթ, պին պաշը հագրգաթը հալէ վագըֆ օլարագ, հէր միլլէթ քէնտի գրսմընը սիլսին վէ սիւբիւրսիւն տէյի էմր իտէր, վէ մուարազատա տէֆ օլուպ կիտէր։

Շու վուգուաթը Արշալոյստա եազմըշ օլան Աստուածատուր վարդապետ, մէքթուպինին պալեասընտա, շիմտիյէ գատար, զուհուրա կէլմիշ օլան վուգուի հալէրի կիզլէմէքլիքտէ, ըէք չօգ զարարլար զուհուրա կէլտիկինին իգրարիյլէ, էն քիչիւք պիր հուգուգու տախի զաղէթալարընը թասահուպ իթմէսի էլզէմյէեթինի տախի պէյան իյլէմիշտիր։

Մէզքիւր վուգուաթտան, պիր մահէլլի, պիր պաշգասընընը սիւբիւրիւպ երյգամասընտա տախի, օլ եէրի զայպ իտէճէք գատար պիր թէհլիքէ պուլունտուղու աշիքեար անլաշըլմագտա տըր։

Իմտի, տաղտա վէ պէյապանտա եաշամագտա օլմայըպ, իլա Ալթանաթը սէնիյեէ կիպի պիր տէվլէթ իտարէսի թահթընտա պուլունտուղումուզ հալտէ, էն միւպարէք վէ մուգատտէս եէրլէրիմիզին տախի, օլ տէրէճէ մուխաթարալը պիր հալտէ պուլունմասը, հատտէն զիյատէ էսէֆ ու թէհայեիւրէ շայան տէյի՞լ մի տիր. ամէպա էօյլէ միշթէրէք եէրլէրին, պիրէր սէնէտէ, հէօճճէթէ, վէ ֆէրմանա բապթ օլունմասը էլզէմյէեթտէն վէ իհթիմալտէն տէյի՞լ մի տիր. ամէպա շիմտիյէ գատար, միլլէթիմիզ պէօյլէ ույղունսուզլուղու մուճիպ օլուճու, մատտէլէրին էօնիւնիւ, միւրատ իթսէ ալա՞մազ մըյըրը. վէ էլան շիմտի տախի ամէպա իճապը իճրասընա պագմագ տա՞մը տըր, եօխսա Իւսկիւտար մէզարլըզը կիպի, գուլա՞գ արգասընա մը պրրագմագտա տըր։

Շիմտիյէ գատար, միլլի սայիրէ իլէ, պիզիմ արամըզտա, վուգուա կէլէն շու թարզ ույղունսուզլուգլարա պաշլըճա, պիզիմ իհմալ, թէքեասիւլ, վէ Նիզամըզլըզըմըզ սէպէպիյէթ վէրմիշտիր, վէ հալեա տախի վերմէքտէ տիր, վէ Ազգային վարչութիւն, նասըլ քի բէք չօք տէֆա սեօյլէմիշիզ տիր, միլլէթին մէսալիհի միւհիմմէսի իւզէրինէ, կիճէ կիւնտիւզ տիւշիւնիւպ, վէ իճապը իճրասընա չալըշապիլէճէք, էհլի լիյագաթ զէվաթտան միւրէթթէպ պիր իսլահաթ գօմիսիօնու-նա մալիք օլմատրգճա, վէ էօյլէ պիր գօմիսիօնուն ազալարընա տախի պլըգ վէրիլմէճէ, հիչ պիր թէմէլլի վէ լայըգը իսլահաթա նայիլ օալմայաճագ տըր, զիրա, 150 սաաթտա, իւչ միլիոնտան իպարէթ պիր միլլէթին, բուհանի վէ ճիսմանի, պինլէրճէ մէսալիհինին բույեէթ ու թէսվիյէսի, պու տիւնեատա միւմքին օլամատրգտան պաշգա, հիչ պիր տիւնեատա տախի միւմքին օլամայաճաղընը, թէքբարէն իտտաա իտէրիզ։

— Պու տէֆա Աստանատան ալտըղըմըզ մալիւմաթա նազարէն, պունտան ագտէմ օլ թարաֆա եօլճու օլան մուալիմ Պետրոս էֆէնտի տէր Թորոսեան հէմշէհրիմիզ, օրայա վասըլ օլմուշ, վէ մէքթէպտէ մէմուրիյէթինէ պաշլայարագ, 60 նէֆէր գատար շակիրտան այրըմըշ, վէ քերականութիւն վէ քրիստոնէական վարդապետութիւն վէ սայիրէ պաշլաթտըրմըշվէ քերականութիւն օգուսանլարը պաշգա պիր տէրսխանէյէ օթուրթմուշ, վէ լաղամ կէլէն նիզամաթը վաղ իթմէյէ միւպաշէրէթ իյլէմիշ տիր։

Ումարըզ քի, արթըգ Աստանա էհալիսի պունտան սօնրա լայըգըյլա մէքթէպլէրինին իլէրու կիթմէսինէ հիմմէթ իտէճէք տիր։

— Պու բէնճէմպիհ կիւնի Քաղաքական ժողովի թէճէմմիւ իթմիշ, վէ Խըրըմեան Մըկըրտիչ վարդապետի տավէթ իտէրէք, իսթիֆասընը կէրի ալմասընը թէքլիֆ, վէ իսթիֆասընին սէպէպինի սիւալ իյլէտիքտէ, միւմայիլէյհ վարդապետ տախի, պաշլըճա պաշգա պիր սէպէպ օլմայըպ, իլա պուրատա պուլունան վարդապետլէր, պէրապէր կիտիպ, վէ Օշաքարիա եպիսկոպոս տախի պիլա մուհաքէմ վէ միւճալաթ օրատա օթուրտուգճա, հիչ պիր իսլահաթ եաբամայաճաղընը, վէ նաֆիկէ եէրտէ չալըշաճաղընը, պիթ թաֆսիլ պէյան իյլէմիշ օլտուղունտան, քէնտիսի խսթիֆասընը կէրի ալտըղը թագտիրտէ, հէմ պուրատաքի վարդապետլէրին Ռուշա կէօնտէրիլմէյէճէկինէ, հէմ Օշաքարիա եպիսկոպոսուն էֆալ ու հարաքեաթընը թէֆթիշ օլունմասընա, վէ հէմտէ պիր գօմիսիօնու մախսուս մարիֆէթիյլէ, Ալանքտա պուլունան միաբանլարընը լայըգլըլարընտան անճագ օն իքի նէֆէրի սէչիլիպ վանքտա ալըգօնուլտուգտան սօնրա, սայիրլէրինին մահէլլի տիկէրէ իրսալ գըլընմասընա, գարար գըլըպ վէ սէօզ վէրմիշ իտուկի մէոմուաթտան տըր։

Իշթէ պու վատէր իճրայէ կէլիպ, Ազգային վարչութիւն քէնտի գուվվէթ ու նուֆուզունու իպրաղ իթմիկի թագտիրտէ, ֆիլհագիգա Խըրմեան ճէնապլէրի միլլէթէ պիր իյի իսլտաթ իտիպ, վէ զէվալը Ռուշ էհալիսինին տախի, պիր թագըմ գօյուն գրյաֆէթլի գուրտլարտան գուրթուլաճաղը զըմնընտա, զիյատէսիյլէ իմիտվար պուլունապիլիրիզ. վէ զանն իտէրիզ քի, արթըգ օլ վագըթ, Խըրմեան ճէնապլէրիտէ, իսթիֆասընը կէրի ալմայա, քէնտի վաճիպէյի զիմմէթի իգթիզասընճա, մէճպուր օլաճագ տըր, զիրա, Ռուշ էհալիսինին, իշթիյագը շէտիտ իւզրէ, քէնտի ազիմէթինէ պէքլէմէքտէ օլտուղու, քէնտույէ պիզտէն զիյատէ մալիմ տուր։

— Ինկիւրիւ առաջնորդու Դեր. Մկրտիչ եպիսկոպոս ճէնապլէրի, առաջնորդ վէքիլի սրֆաթըյլա, վէ զանն իտէրիզ քի, մուվագգաթէն օլարագ, պու չարշէմպիհ կիւնիւ, Մըսրրա ազիմէթ իթմիշ տիր։

Օանն իտէրիզ քի, Մկրտիչ Եպիսկոպոսուն եէրինէ տախի, պիլ վէքալէ, պիր վագըթտան պէրու, Այլոպ քիլիսէսինտէ պուլունան Սահակ վարդապետ կիտէճէք տիր, եախսոտ կիթմիշ տիր։

Պիր վագըթտան պէրու, Մկրտիչ եպիսկոպոս իլէ, քէնտի վիճակը էհալիսի պէյնինտէ, ատէմի իմթիզաճ պուլունմագտէ օլուպ, վէ միւմայիլէյհին պունտան սօնրա, քէնտի վիճակընա տէօնմէսինտէն տահա զիյատ, Երուսաղէմ քէնտի միաբանութիւնու մերքէզինէ տէօնմէսի իհթիմալտէն պուլունտուղունտան, Ինկիւրիւ վիճակը կիպի ազիմ պիր վիճակա, շիմտիտէն պիր թէմէլլի վէ էհլիյէթլի եպիսկոպոս առաջնորդ թայինի օլունսա, պիզճէ էմրի պասիրէթէ բիայէթ օլունմուշ օլուր։

— Իզմիրտէն թարաֆըմըզա եաղըլան պիր մէքթուպտա, շու խաչկալը իւզերինէ վաղ զանճեան։
Գալաս վէ Իտրացիլ · Յարութիւն աղա Շիրինեան։
Անթապ · Նիկողայոս աղա Նազարէթեան։
Իսկէնտէրիցէ Յովհաննէս աղա Քէշկէքեան։
Սամսօն Յովհան աղա Գօյուճեան։
Սունկուրլու · Սարգիս աղա Նուրլուեան։
Քիլիս · Դաւիթ աղա (սապուն խանէ մուտիրի)
Իզնիկ · Հաճի Յակոբ աղա Թոքթօրեան։

գրսմընը սիէրիւրիւպ վէ երյգամըգլարը սըրատա, պիզիմ գրսմըմիզը տախի սիւրիւրմէյէ վէ երյգամայա պաշլարլար։ Այ լուսարարը օլ հէնկեամտէ պաշգա իշ իլէ մէշղուլ պուլունմազին, շու ատէթտէն օլմայան հալի կէօրտիւքտէ, անինտէ կիտիպ, քէնտի ամիրինէ (տեսուչ) իսապեր վէրիր, վէ ամիրի տախի պէրապէրինէ պիր վարդապետ ալարագ, քիլիսէյէ ինէր, վէ պիզիմ գրսմըմիզը երյգայըպ սիւրիւրմէքտէ օլան Ռումլարա, օլ հագգսըզ, վէ պիր նիյէթի ֆասիտէյէ մէպնի օլան հարէքէթլէրինտէն ֆէրազաթ իթմէլէրինի մանթլուպ իտէր. մէրգում քէնտիյի տիյնէմէտիքլէրին կէօրտիւքտէ, ամիրլէրինի չաղըրմալարընը թէքլիֆ իտէր իսկտէ, մէրգումանըն ամիրլէրինի չաղըրմատըգլարը շէյլէ տուրսուն, ամիրլէրի տախի վուգուի հալի իշլիմէմէզլիյէ վուրուր, վէ նիհայէթ թարաֆէյն պէյնինտէ մուարազա պիսիր, վէ պիրտէ Ռումլարտան 20 նէֆէր միաբան մէյտանէ ջըգար (օրատա իսկ, զաթէն 10 նէֆէր միաբան պուլունմատըզընտան, շու ֆէսատ թէնճէրէսինին թէրթիպ իւզրէ գայնամագտէ օլտուղու անլաշըլըր), վէ պաշլարլար պիր կիւրիւլթիւ գօբարարագ, քիմիսի սու տէօքիւպ, քիմիսի սիւրիւրմէյէ, վէ քիմիսի տախի երյգայըպ թէմիզլէմէյէ։

Այլար Ռումլարընը պու իտտասընը կէօրէրէք, սու վէ սիւնկեարլարը գաբէպ ալմայա սավաշըրլար, պէօյլէլիքլէ, թապիաթիյլէ արպէտա պիսիր, վէ Ռումլար սօքա բաթըրըսընա տախի ճիւրաթ իտէրլէր, վէ տիշլէրինի գէճըրտաթմայա պաշլարլար. վէ Այլար տայիմա թաթլըլըգա մէղքիւր ույղունսուզլուղունէ էօնիւնիւ ալմագ իսթէրլէր իսկտէ, պիր տիւրլիւ միւմքին օլամատըզընտան, վէ հաթթա Ռումլար Այ տեսուչուն ճիւպպէսինի տախի երրթտըգլարընտան, Այլար հիւքիւմէթի մահէլլիյէյէ միւրաճաաթա մէճպուր օլուրլար, վէ անինտէ պիր թագըմ զապթիյէլէրտէն պաշգա, պիր պին պաշը մայէթինտէ օլարագ պիր թագըմ տախի նիզամ ասկէրի, մուարազա մէյտանընա եէթիշիր, գալապալըզը տէֆ վէ գավզայը թէսկին իտէր, վէ Ռումլարը, Այլարը վէ Լատինլէրին տեսուչլարընը չաղըրթտըրը, վէ Ռում տեսուչունա, նէ սէլահիյէթ իլէ Այլարը գրսմընը երյգամայա ջգրշըրգլարընը, միւմայիլէյհ սիւալ, վէ օլ քիլիսէնին իւչմիլէթէ խասս պուլունտուղունու պէյան իտէր, վէ Լատին վարդապետի տախի էօյլէ օլտուղուն թագրիր իտէր իսկտէ, Ռումլարընտէ, Ռումլարընը տեսուչու, "ատէթիմիզտէն իտի, օնուն իչին երյգայօր իտիք, վարընլար օնլարտա երյգասընլար" տէր. Այլար տախի, "Հա՜շա նէ էօյլէ պիր ատէթ վար տըր, վէ նէտէ պիզիմ Եվրիմիզի երյգամայա հագգլարը վարտըր" տէրլէր. Ռումլար խայր եէր պիզիմ տիր, պիզ երյգարըզ, տէմէյէ չըգըշըրլար։ Օլ վագըթ պին պաշը, "էօյլէ իսկ, Այլարընը գրսմը վարսըն էօյլէ գալընը, նէ սիզ երյգայընը վէ նէտէ քէնտիլէր երյգասընլար, վէ քէյֆիյէթի հալի բաշա հաղրէթլէրինէ իֆատէ իտէլիմ, սօնրա իճապը իճրասընա պագգըլընը" տէր. Հալ պու քի պու թէքլիֆ Այլարընը իշինէ կէլմէտիկինտէն, "խայր էֆէնտիմ, պիզ եալընըզ քէնտի հուգուգումուզու տավա թահթընտա պրրագմայընը, եա Ռումլարտա երյգամասընլար, եա եօխսա պիզտէ երյգարընը" տէրլէր։ Ռումլար պունա ճէվապ օլարագ, "սիզ պիզիմ քիլիսէմիզին երյգանըպ երյգանմամասընա նէ՞ սէլահիյէթ իլէ գարըշըրսընըզ" տէրլէր. Այլար տախի քէնտի թարաֆլարընտան այնի ճէվապը վէրիրլէր։ Պու ճէվապլար իւզերինէ, պին պաշը Լատինլէրին լուսարարընը չաղըրթարագ, պիզիմ գրսմըմըզ օլան եէր իշին, "պուրասընը զաթէն քի՞մ սիւբիւրիւր իտի" տէյի սիւալ իտէր, մէրգում տախի տօղրույու սեօյլէյէրէք, Այլարընը սիւբիւրտիւքլէրին, վէ օրասընըն Այլարա բաճի օլտուղուն պէյան իտէր. օլ վագըթ, պին պաշը հագրգաթը հալէ վագըֆ օլարագ, հէր միլլէթ քէնտի գրսմընը սիլսին վէ սիւբիւրսիւն տէյի էմր իտէր, վէ մուարազատա տէֆ օլուպ կիտէր։

Շու վուգուաթը Արշալոյստա եազմըշ օլան Աստուածատուր վարդապետ, մէքթուպինին պալեասընտա, շիմտիյէ գատար, զուհուրա կէլմիշ օլան վուգուի հալէրի կիզլէմէքլիքտէ, ըէք չօգ զարարլար զուհուրա կէլտիկինին իգրարիյլէ, էն քիչիւք պիր հուգուգու տախի զաղէթալարընը թասահուպ իթմէսի էլզէմյէեթինի տախի պէյան իյլէմիշտիր։

Մէզքիւր վուգուաթտան, պիր մահէլլի, պիր պաշգասընընը սիւբիւրիւպ երյգամասընտա տախի, օլ եէրի զայպ իտէճէք գատար պիր թէհլիքէ պուլունտուղու աշիքեար անլաշըլմագտա տըր։

Իմտի, տաղտա վէ պէյապանտա եաշամագտա օլմայըպ, իլա Ալթանաթը սէնիյեէ կիպի պիր տէվլէթ իտարէսի թահթընտա պուլունտուղումուզ հալտէ, էն միւպարէք վէ մուգատտէս եէրլէրիմիզին տախի, օլ տէրէճէ մուխաթարալը պիր հալտէ պուլունմասը, հատտէն զիյատէ էսէֆ ու թէհայեիւրէ շայան տէյի՞լ մի տիր. ամէպա էօյլէ միշթէրէք եէրլէրին, պիրէր սէնէտէ, հէօճճէթէ, վէ ֆէրմանա բապթ օլունմասը էլզէմյէեթտէն վէ իհթիմալտէն տէյի՞լ մի տիր. ամէպա շիմտիյէ գատար, միլլէթիմիզ պէօյլէ ույղունսուզլուղու մուճիպ օլուճու, մատտէլէրին էօնիւնիւ, միւրատ իթսէ ալա՞մազ մըյըրը. վէ էլան շիմտի տախի ամէպա իճապը իճրասընա պագմագ տա՞մը տըր, եօխսա Իւսկիւտար մէզարլըզը կիպի, գուլա՞գ արգասընա մը պրրագմագտա տըր։

Շիմտիյէ գատար, միլլի սայիրէ իլէ, պիզիմ արամըզտա, վուգուա կէլէն շու թարզ ույղունսուզլուգլարա պաշլըճա, պիզիմ իհմալ, թէքեասիւլ, վէ Նիզամըզլըզըմըզ սէպէպիյէթ վէրմիշտիր, վէ հալեա տախի վերմէքտէ տիր, վէ Ազգային վարչութիւն, նասըլ քի բէք չօք տէֆա սեօյլէմիշիզ տիր, միլլէթին մէսալիհի միւհիմմէսի իւզէրինէ, կիճէ կիւնտիւզ տիւշիւնիւպ, վէ իճապը իճրասընա չալըշապիլէճէք, էհլի լիյագաթ զէվաթտան միւրէթթէպ պիր իսլահաթ գօմիսիօնունա մալիք օլմատրգճա, վէ էօյլէ պիր գօմիսիօնուն ազալարընա տախի պլըգ վէրիլմէճէ, հիչ պիր թէմէլլի վէ լայըգը իսլահաթա նայիլ օալմայաճագ տըր, զիրա, 150 սաաթտա, իւչ միլիոնտան իպարէթ պիր միլլէթին, բուհանի վէ ճիսմանի, պինլէրճէ մէսալիհինին բույեէթ ու թէսվիյէսի, պու տիւնեատա միւմքին օլամատրգտան պաշգա, հիչ պիր տիւնեատա տախի միւմքին օլամայաճաղընը, թէքբարէն իտտաա իտէրիզ։

— Պու տէֆա Աստանատան ալտըղըմըզ մալիւմաթա նազարէն, պունտան ագտէմ օլ թարաֆա եօլճու օլան մուալիմ Պետրոս էֆէնտի տէր Թորոսեան հէմշէհրիմիզ, օրայա վասըլ օլմուշ, վէ մէքթէպտէ մէմուրիյէթինէ պաշլայարագ, 60 նէֆէր գատար շակիրտան այրըմըշ, վէ քերականութիւն վէ քրիստոնէական վարդապետութիւն վէ սայիրէ պաշլաթտըրմըշվէ քերականութիւն օգուսանլարը պաշգա պիր տէրսխանէյէ օթուրթմուշ, վէ լաղամ կէլէն նիզամաթը վաղ իթմէյէ միւպաշէրէթ իյլէմիշ տիր։

Ումարըզ քի, արթըգ Աստանա էհալիսի պունտան սօնրա լայըգըյլա մէքթէպլէրինին իլէրու կիթմէսինէ հիմմէթ իտէճէք տիր։

— Պու բէնճէմպիհ կիւնի Քաղաքական ժողովի թէճէմմիւ իթմիշ, վէ Խըրըմեան Մըկըրտիչ վարդապետի տավէթ իտէրէք, իսթիֆասընը կէրի ալմասընը թէքլիֆ, վէ իսթիֆասընին սէպէպինի սիւալ իյլէտիքտէ, միւմայիլէյհ վարդապետ տախի, պաշլըճա պաշգա պիր սէպէպ օլմայըպ, իլա պուրատա պուլունան վարդապետլէր, պէրապէր կիտիպ, վէ Օշաքարիա եպիսկոպոս տախի պիլա մուհաքէմ վէ միւճալաթ օրատա օթուրտուգճա, հիչ պիր իսլահաթ եաբամայաճաղընը, վէ նաֆիկէ եէրտէ չալըշաճաղընը, պիթ թաֆսիլ պէյան իյլէմիշ օլտուղունտան, քէնտիսի խսթիֆասընը կէրի ալտըղը թագտիրտէ, հէմ պուրատաքի վարդապետլէրին Ռուշա կէօնտէրիլմէյէճէկինէ, հէմ Օշաքարիա եպիսկոպոսուն էֆալ ու հարաքեաթընը թէֆթիշ օլունմասընա, վէ հէմտէ պիր գօմիսիօնու մախսուս մարիֆէթիյլէ, Ալանքտա պուլունան միաբանլարընը լայըգլըլարընտան անճագ օն իքի նէֆէրի սէչիլիպ վանքտա ալըգօնուլտուգտան սօնրա, սայիրլէրինին մահէլլի տիկէրէ իրսալ գըլընմասընա, գարար գըլըպ վէ սէօզ վէրմիշ իտուկի մէոմուաթտան տըր։

Իշթէ պու վատէր իճրայէ կէլիպ, Ազգային վարչութիւն քէնտի գուվվէթ ու նուֆուզունու իպրաղ իթմիկի թագտիրտէ, ֆիլհագիգա Խըրմեան ճէնապլէրի միլլէթէ պիր իյի իսլտաթ իտիպ, վէ զէվալը Ռուշ էհալիսինին տախի, պիր թագըմ գօյուն գրյաֆէթլի գուրտլարտան գուրթուլաճաղը զըմնընտա, զիյատէսիյլէ իմիտվար պուլունապիլիրիզ. վէ զանն իտէրիզ քի, արթըգ օլ վագըթ, Խըրմեան ճէնապլէրիտէ, իսթիֆասընը կէրի ալմայա, քէնտի վաճիպէյի զիմմէթի իգթիզասընճա, մէճպուր օլաճագ տըր, զիրա, Ռուշ էհալիսինին, իշթիյագը շէտիտ իւզրէ, քէնտի ազիմէթինէ պէքլէմէքտէ օլտուղու, քէնտույէ պիզտէն զիյատէ մալիմ տուր։

— Ինկիւրիւ առաջնորդու Դեր. Մկրտիչ եպիսկոպոս ճէնապլէրի, առաջնորդ վէքիլի սրֆաթըյլա, վէ զանն իտէրիզ քի, մուվագգաթէն օլարագ, պու չարշէմպիհ կիւնիւ, Մըսրրա ազիմէթ իթմիշ տիր։

Օանն իտէրիզ քի, Մկրտիչ Եպիսկոպոսուն եէրինէ տախի, պիլ վէքալէ, պիր վագըթտան պէրու, Այլոպ քիլիսէսինտէ պուլունան Սահակ վարդապետ կիտէճէք տիր, եախսոտ կիթմիշ տիր։

Պիր վագըթտան պէրու, Մկրտիչ եպիսկոպոս իլէ, քէնտի վիճակը էհալիսի պէյնինտէ, ատէմի իմթիզաճ պուլունմագտէ օլուպ, վէ միւմայիլէյհին պունտան սօնրա, քէնտի վիճակընա տէօնմէսինտէն տահա զիյատ, Երուսաղէմ քէնտի միաբանութիւնու մերքէզինէ տէօնմէսի իհթիմալտէն պուլունտուղունտան, Ինկիւրիւ վիճակը կիպի ազիմ պիր վիճակա, շիմտիտէն պիր թէմէլլի վէ էհլիյէթլի եպիսկոպոս առաջնորդ թայինի օլունսա, պիզճէ էմրի պասիրէթէ բիայէթ օլունմուշ օլուր։

— Իզմիրտէն թարաֆըմըզա եաղըլան պիր մէքթուպտա, շու խաչկալը իւզերինէ վաղ զանճեան։
Գալաս վէ Իտրացիլ · Յարութիւն աղա Շիրինեան։
Անթապ · Նիկողայոս աղա Նազարէթեան։
Իսկէնտէրիցէ Յովհաննէս աղա Քէշկէքեան։
Սամսօն Յովհան աղա Գօյուճեան։
Սունկուրլու · Սարգիս աղա Նուրլուեան։
Քիլիս · Դաւիթ աղա (սապուն խանէ մուտիրի)
Իզնիկ · Հաճի Յակոբ աղա Թոքթօրեան։

զանճեան։
Գալաս վէ Իտրացիլ · Յարութիւն աղա Շիրինեան։
Անթապ · Նիկողայոս աղա Նազարէթեան։
Իսկէնտէրիցէ Յովհաննէս աղա Քէշկէքեան։
Սամսօն Յովհան աղա Գօյուճեան։
Սունկուրլու · Սարգիս աղա Նուրլուեան։
Քիլիս · Դաւիթ աղա (սապուն խանէ մուտիրի)
Իզնիկ · Հաճի Յակոբ աղա Թոքթօրեան։

օլունաճագ օլան իքի հրեշտակլար հագգընտա զուհուրա կէլէն գըլ ու գալ միւնասէպեթիյլէ, տիգգամա շայան, պիր գաչ տէլիլլեր վէ մէսալլեր կէօսթէրիլմիշ տիր։

Շէյլէ քի, մէղքիւր խաչկալընը բէսմի էէքիլտիկի վագըթ, շիմտիքի սրբազան Պատրիարք հայր հաղրէթլէրի տախի օրատա պուլունտուղունտան, մէղքիւր հրեշտակլարը կէօրմիշ, վէ ասլա պիր մումանպաթ էսէրի իպրաղ իթմէտիկի շէյլէ տուրսուն, հաթթա խորհրդաւոր պիր շէյ օլսուն իչին. պիրիսինին էլինէ ասմա տալլարը, վէ տիկէրինին էլինէ տախի պուզդայ տէմէթլէրի վէրիլմէսինի միւնասիպ պուլմուշ իմիշ։

Պունտանտա մայատա, պիզգաթ սրբազան Պատրիարք հայր հաղրէթլէրինին սէվել իթմիշ օլտուգլարը Պէյրամա քիլիսէսինտէ տախի, իքի ատէտ հրեշտակ արճանլարը պուլունմագտէ իմիշ։

Ալ է պունտանտա գաթինպազար, Երուսաղէմտէ վագը Ա. Յակոբ մանասթիրըմըզ քիլիսէսի տերունինտէ տախի 12 ատէտտէն զիյատէ հրեշտակ արճանլարը պուլունմագտէ, վէ էլլէրինտէ շէմանանլար թումմագտա իմիշլէր։ Հէլէ պիննէֆս Այզիր քիլիսէսինտէ տախի, հանմազտան էվվէլ, վէ կինէ սրբազան Պատրիարք հայր հաղրէթլէրինին առաջնորդլուգլարը ճէնկեամընտա, քէվալիք իքի ատէտ արճան հրեշտակլար պուլունուպ, վէ հալեա տախի հրթիզ օլունմագտէ օթուգլարը հէր քէսէ մալիմ իմիշ։

Պիլիսէսի տէրդունինտէ բէսիմ վէ արճան պուլունմուշ վէ պողունմամըշ, վագաա պիզճէ պիւյիք պիր մէսէլէ տէյիլ տիր. լաքին պու գատար էմմալլեր մէյտանպէ օլուպ, վէ մէզհէպ քիթապլարըմըզը գարըշտըրտըղըմըզ թագտիրտէ, քե

յան օլունտուգտան սօնրա, օլ պապտէքի պիրտէ քիւշիւք միւթալատան շու անլաշըլմագտա տըր քի, կէչէնտ պիր թագըմ եւԼԷլ զաթլար, խաչկալ քէյֆիյէթի իչին, պիր Ընդհանուր ժողով իսթէտիքլէրինտէ, օլ վագրթ թաղական խորհուրդ սէօզլէրինի տիյնէմմիշ օլտուղունտան, շիմտիտէ ապէյոց թարաֆընտան, Սահմանադրութիւնուն թէքմիլի իճրասընա իսթէք կէօսթէրիլմէմէքտէ իմիշ։

Ազէյոց թարաֆընտան տէտիկի Ընշաղյսուն, Իզմիր եւԼԷլէրինին պիւյիւք գլսմը անլաշըլմալը տըր, զիրա եօգարուտան աշաղը, մեզքիւր միւթալաա օգունտուգտա, էյլէ անլաշըլաճաղը աշիքեար տըր։

Հիմտի պունտա էսէֆ վէ թէաճճիւպ իտէճէք, պիզճէ պաշլըճա իքի հալ վարտըր, պիրինճիսի, Ընշաղյսուն եւԼԷլէրինին, իֆրաթ մէրթէպէ խօտպին օլմալարը, վէ ումումուն մէնֆաաթընը, քէնտի իտտաա վէ նէֆսանիյէթ ու զարարլարընա ֆէտա իթմէլէրի, չունքի, Իզմիրին խաչկալը եալընըզ Իզմիրճէ պիր շէյ օլուպ, վէ զարարլարը տախի անճագ օլ պապտէ օլտուղու հալտէ, Իզմիր վիճակընըն ումում մէնֆաաթընը կէրի պըրագմագտա իմիշէր։

Պիւյիւք խիյանէթ։

Ա՛է իքինճիսի տախի, Ընշաղյս պիր զաղէթա օլտուղու հալտէ, էյլէ եւԼԷլ դեւԼԷլ պագմայըպ, անճագ ումումուն, վէ խուսուսիյլէ ֆագըր ֆուգարանըն մէնֆաաթընը տիւշիւնմէք վաճիպէյի զիմմէթինի էտա իտէրէք, օլ տէտիկի եւԼԷլէրին պու խիյանէթլէրինէ գարշը սէօյլէյէճէք, վէ աճըաճը սիթէմլեր իտէճէք եէրտէ, խաֆիֆճէ թաղական խորհուրդա թօգանտրգտան սօնրա, դեպուտատ եւԼԷլէրի ազգասիրութիւնլարընը թահրիք ու թէշվիգի զըմընտա տախի, Յակոբոս վարդապետին բէտարանէ նասիհաթլարընը տավէթ իյլէմէսի տիր։

Պիր ղազէթա վաճիպաթընճա պիյիւք թագսիրաթ, վէ պիյիւք միւտահէնէճիլիք։

— Ա՛իմա իրթէսի նէշը օլունան Մէճմուատա, Մխիթարեան թարիգաթընտան Ա. Ընբրահամ վարդապետ Ա՛արեան, պէրապէրինտէ 19 նէֆեր շակիրտան պուլունտուղու հալտէ, կէչէն ճիւմա իրթէսի կիւն, Ա՛էնէտիք թարաֆընա եօլճու օլմուշտուր։

ՊԻՒՑԻ՛Ի՛Ք ՖԻԻԹՈՒՀԱԹ

Ազաքական ժողովուն էմրի պիլա իճրա գալարագ, Եշլեմտից հոգաբարձութիւնուն քէֆալէթինէ բիայէթէ՞ն մի օլա, եօխսա պիզճէ տահա սահիհի, ապլօգասընա գարշը մուղավէմէթ իտէմէտիկինտէ՞ն մի օլա, պու դէնճէմպիհ կիւնքի ժողովտա տախի, օլ պապտէ սիւքիւթ օլունմուշ, վէ Մօմճեան Մկրտիչ աղա հալեա մէմուրիյէթինտէ, պագը գալմըշ տըր...։

Տօղրուսու շու մէսէլէ, վէ շու հալ, Ազաքական ժողովուն աղամէթ ու շէրիֆինի, բէք աղ մուճիպ օլմագտա տէյիլ տիր...։

— Ղարսանճագ Հայլարը թարաֆընտան բաթրիքխանէյէ կէլմիշ օլան սօն թէշէքքինամէնին թէրճէմէսինին, Ընպրօ էֆէնտի հաղրէթլէրինէ թագտիմ գըլընտըը մէսմուաթտան տը։ վէ ումարըզ քի, եֆէնտիյի միւշարիէյհ հաղրէթլէրի, ֆուգարանըն պիր ան էվվէլ նայիլի ըէֆհը հալ վէ խթիրատհաթ օլմասը նիյէթիյլէ, մեզքիւր թէրճէմէյի, իճապ իտէն նէզարէթի ճէլիլէյէ թագտիմ, վէ մէրհամէթի Սալթանաթը սէնիյէյի նիյազա հիմմէթ վէ միւսարաաթ իթմիշտիր։

ԵՐԵՄԵՆ
ՕՐԱՑՈՑՑ

Միլէթիմիզտէ պէօյլէ պիր միւքէմմէլ օրացոյց իլք տէֆա օլարագ զուհուրա կէլմիշ օլուպ, մեզքիւր օրացոյցտա, ատի օրացոյցլարտան ֆազլա օլարագ, միլէթճէ պիր թագըմ մալիմաթլարտան պաշգա, պիյիւք հիւքմտարլարընը թէվէլլիւտլերի վէ ճիւլուսլարը թարիխլերի, իսիմլերի, սիննլերի, վէ թէպաաալարընըն սայըլարը, վէ վիւքէլալարընըն տախի խսիմլերի, վէ սայիրէ տախի տերճ օլունմագտա, վէ ճիւմլէնին մէմնունիյէթինի պատի օլաճաղը, էմէլի եղլէպտէն պուլունմագտա տըր։

Մեզքիւր օրացոյց, Ըսմա—Ալթը նամ մահէլլտէ, ճամլը խանտա 6 նիւմէրօլու փարիզ Դրատունունտա, վէ հեր քիթապճը տիւքքեանընտա, 60 ար փարայա սաթըլմագտա տըր։

Մեզքիւր օրացոյց պատկերլէր իլէ միւզէյյէն օլտուգտան պաշգա, բէք թէմիզ սուրէթտէ տախի թապ ու թէմմիլ գըլընմըշտըր։

—Պէշիքթաշ սէքէնէսինտէն պուլունուպտա, պիրէր իքինճի գարը տահա ալանլարտան պիրիսինին, եւնէ սօնրաքի գարըսըլա՝ բահաթճա զէվգ ու սէֆասընա պագտըզը հալտէ, տիկէր իքիսինին իսէ, հալեա մուհաքէմէլէրինէ պագըլմագսըզընը, վէ ճէզալարընա իլա՝ օլունմագսըզընը, փրկիչտէ թիւնէմքտէ իտուկի իշիտիլմիշ տիր։

Գօրգարըզ քի, Կրօնական ժողով ունուտուպ, վէ Ազաքական ժողովտա իշիթմէյէ վագրթ պուլամագտա, պիլա իլա՝, էօյլէճէ օրատա գալըրլար։

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պիր վագրթտան պերու Ընատօրու վէ Ռում իլի թարաֆլարընտա, թէֆթիշ մէմուրիյէթիյլէ կէզմէքտէն օլան միւֆէթթիշ էֆէնտիլէր հաղրէթլէրինին, մէսալիհի թէֆթիշիյէյի վալիլէրէ վէ միւթէսսարըֆլարա հավալէ պիրլէ, տէր Ա՛էատէթէ ավտէթ իթմէլէրինէ, էմր ու ֆէրմանը հիւմայուն պույրուլմուշ տուր,

Հիմտի նիչէ մահէլլէրտէ պուլունան պիր թագրմ զալըմլարըն, շու հավատիս իւզէրինէ սէվինիպ խէնտան օլաճագլարը շիւրհէտէն միւսթաղնի իսէտէ, պիզ զանն իտէրիզ քի, սլ սէվինճէլերի թէհի օլաճագ տըր։ զիրա պիր գաչ միւֆէթթիշ եէրինէ, շիմտի նիւղերճէ միւֆէթթիշ բէյտա օլմուշ օլաճաղը։ վէ հեր եէրէ տահա չափուգ վագրթտա նէօպէթ կէլէճէյի շէջյէ տուրսուն, անճագ իպատուլլահընը սէլամէթի նիյէթի խայրիյէսիյլէ թէշէպպիւս օլունան, վէ շիմտիյէ գատար, մուհասսէնաթը քէսիրէսի միւշահէտէ օլունմուշ պուլունան էջյլէ պիր թարիգ ու թէտպիրի ահսէնտէն, Սալթանաթը սէնիյէյի ատալէթվայէնին, գաթան սարքը նազար իթմէյէճէկի տախի, պի իշթիպահ տըր։

Շու ֆէրմանը շահանէնին ահքեամը Ա՛էրիտէ տէրճ օլունտուգտան սօնրա, սօնունտա տախի, շու տիգգաթա շայան պիր գաչ սաթըր օգունմուշտուր։

,, Ա՛է տէվայիրի թէֆթիշիյէ մէմուրինի
,, քիրամընա, էղսէրնէվ, Պապը ալնտէն
,, վէսայայը միւդթաղիյէ իճրա պույրուլտու-
,, ղու իշիտիլմիշ տիր"։

Իմտի Ա՛էրիտէնին շու ճիւմլէսինտէն ալաբագ, վէ քէմալը իհթիրազ իւզրէ զանն իտէրիզ քի, մէմալիքի մահրուսէյի Շահանէնին սայիր գըթալարը տախի, թունա վիլայէթի միսիլու, սայիր վիլայէթլիքլէրէ թագսիմ պույրուլարագ, աթուֆէթլու միւֆէթթիշին հազրաթը տախի, տէվլէթլու Միւտհէթ բաշա միսիլու, վիլայէթի մեզպուրէլէրէ, պիրէր վալի նասպ ու թայէին պույրուլաճագլար տըր։

—Մէճլիսի վալեա միւթէրճիմի էվվէլլիկի, Դավանին տայիրէսի գալէմի խիլէֆասընտան, իզզէթլու Ալի պէյ էֆէնտիյէ իհալէ պույրուլմուշ տուր։

—Պօսնա վէ Հէրքէս ճիհէթլերի թէֆթիշ մէմուրու ֆազիլէթլու Ա՛էվտէթ էֆէնտի հաղրէթլերի, իշպու ճիհարշէմպիհ կիւնիւ տէրի Ա՛էատէթէ մուվասէլէթ իթմիշտիր։

—Տէվլէթի ալիյէյի էպէտիյէթ իւտ տէվամընն մուվազէնէյի քեաֆէյի վարիտաթ վէ մէսարիֆաթընը նաթրզ թանզիմ պույրուլմուշ օլան տէֆթէրին թէտգրզ վէ միւզաքերէսի զըմընտա, իշպու բէնճէմպիհ կիւնիւ Պապը ալիտէ պիր մէճլիսի ումումի ագտ վէ թէշքիլ գըլընտըզը, վէ վիւքելայի ֆէխամ հաղրաթըյլա, մէմուրինի քիրամ հաղը վէ մէվճուտ պուլունտուգլարը մէսմուրմիզ օլմուշտուր։ ՃԷՐԻՏԷ

—Պու չարշէնպիհ կիւնիւ, Ֆրանսա էլչիսի Ա. մարքի տը Ա՛ութիյէ, վէ Ռուսիա ֆէվգ էլատէ մուրախխաս վէքիլի գօնթ Պրասիյէ տը Ս. Սիմոն ճէնապլերի տէրի Ա՛էատէթէ մուվասէլէթ իթմիշլեր տիր։

—Ինկիլթերրա սէֆիրի սըր Հէնրի պուլվեր ճէնապլերի, մահը հալին 28 ինտէ փարիսէ կէլմիշ, վէ աիշամա սապահա պուրա քեանընտա, 60 ար փարայա սաթըլմագտա տըր։

Մեզքիւր օրացոյց պատկերլէր իլէ միւզէյյէն օլտուգտան պաշգա, բէք թէմիզ սուրէթտէ տախի թապ ու թէմմիլ գըլընմըշտըր։

—Պէշիքթաշ սէքէնէսինտէն պուլունուպտա, պիրէր իքինճի գարը տահա ալանլարտան պիրիսինին, եւնէ սօնրաքի գարըսըլա՝ բահաթճա զէվգ ու սէֆասընա պագտըզը հալտէ, տիկէր իքիսինին իսէ, հալեա մուհաքէմէլէրինէ պագըլմագսըզընը, վէ ճէզալարընա իլա՝ օլունմագսըզընը, փրկիչտէ թիւնէմքտէ իտուկի իշիտիլմիշ տիր։

Գօրգարըզ քի, Կրօնական ժողով ունուտուպ, վէ Ազաքական ժողովտա իշիթմէյէ վագրթ պուլամագտա, պիլա իլա՝, էօյլէճէ օրատա գալըրլար։

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պիր վագրթտան պերու Ընատօրու վէ Ռում իլի թարաֆլարընտա, թէֆթիշ մէմուրիյէթիյլէ կէզմէքտէն օլան միւֆէթթիշ էֆէնտիլէր հաղրէթլէրինին, մէսալիհի թէֆթիշիյէյի վալիլէրէ վէ միւթէսսարըֆլարա հավալէ պիրլէ, տէր Ա՛էատէթէ ավտէթ իթմէլէրինէ, էմր ու ֆէրմանը հիւմայուն պույրուլմուշ տուր,

Հիմտի նիչէ մահէլլէրտէ պուլունան պիր թագրմ զալըմլարըն, շու հավատիս իւզէրինէ սէվինիպ խէնտան օլաճագլարը շիւրհէտէն միւսթաղնի իսէտէ, պիզ զանն իտէրիզ քի, սլ սէվինճէլերի թէհի օլաճագ տըր։ զիրա պիր գաչ միւֆէթթիշ եէրինէ, շիմտի նիւղերճէ միւֆէթթիշ բէյտա օլմուշ օլաճաղը։ վէ հեր եէրէ տահա չափուգ վագրթտա նէօպէթ կէլէճէյի շէջյէ տուրսուն, անճագ իպատուլլահընը սէլամէթի նիյէթի խայրիյէսիյլէ թէշէպպիւս օլունան, վէ շիմտիյէ գատար, մուհասսէնաթը քէսիրէսի միւշահէտէ օլունմուշ պուլունան էջյլէ պիր թարիգ ու թէտպիրի ահսէնտէն, Սալթանաթը սէնիյէյի ատալէթվայէնին, գաթան սարքը նազար իթմէյէճէկի տախի, պի իշթիպահ տըր։

Շու ֆէրմանը շահանէնին ահքեամը Ա՛էրիտէ տէրճ օլունտուգտան սօնրա, սօնունտա տախի, շու տիգգաթա շայան պիր գաչ սաթըր օգունմուշտուր։

,, Ա՛է տէվայիրի թէֆթիշիյէ մէմուրինի
,, քիրամընա, էղսէրնէվ, Պապը ալնտէն
,, վէսայայը միւդթաղիյէ իճրա պույրուլտու-
,, ղու իշիտիլմիշ տիր"։

Իմտի Ա՛էրիտէնին շու ճիւմլէսինտէն ալաբագ, վէ քէմալը իհթիրազ իւզրէ զանն իտէրիզ քի, մէմալիքի մահրուսէյի Շահանէնին սայիր գըթալարը տախի, թունա վիլայէթի միսիլու, սայիր վիլայէթլիքլէրէ թագսիմ պույրուլարագ, աթուֆէթլու միւֆէթթիշին հազրաթը տախի, տէվլէթլու Միւտհէթ բաշա միսիլու, վիլայէթի մեզպուրէլէրէ, պիրէր վալի նասպ ու թայէին պույրուլաճագլար տըր։

—Մէճլիսի վալեա միւթէրճիմի էվվէլլիկի, Դավանին տայիրէսի գալէմի խիլէֆասընտան, իզզէթլու Ալի պէյ էֆէնտիյէ իհալէ պույրուլմուշ տուր։

—Պօսնա վէ Հէրքէս ճիհէթլերի թէֆթիշ մէմուրու ֆազիլէթլու Ա՛էվտէթ էֆէնտի հաղրէթլերի, իշպու ճիհարշէմպիհ կիւնիւ տէրի Ա՛էատէթէ մուվասէլէթ իթմիշտիր։

—Տէվլէթի ալիյէյի էպէտիյէթ իւտ տէվամընն մուվազէնէյի քեաֆէյի վարիտաթ վէ մէսարիֆաթընը նաթրզ թանզիմ պույրուլմուշ օլան տէֆթէրին թէտգրզ վէ միւզաքերէսի զըմընտա, իշպու բէնճէմպիհ կիւնիւ Պապը ալիտէ պիր մէճլիսի ումումի ագտ վէ թէշքիլ գըլընտըզը, վէ վիւքելայի ֆէխամ հաղրաթըյլա, մէմուրինի քիրամ հաղը վէ մէվճուտ պուլունտուգլարը մէսմուրմիզ օլմուշտուր։ ՃԷՐԻՏԷ

—Պու չարշէնպիհ կիւնիւ, Ֆրանսա էլչիսի Ա. մարքի տը Ա՛ութիյէ, վէ Ռուսիա ֆէվգ էլատէ մուրախխաս վէքիլի գօնթ Պրասիյէ տը Ս. Սիմոն ճէնապլերի տէրի Ա՛էատէթէ մուվասէլէթ իթմիշլեր տիր։

—Ինկիլթերրա սէֆիրի սըր Հէնրի պուլվեր ճէնապլերի, մահը հալին 28 ինտէ փարիսէ կէլմիշ, վէ աիշամա սապահա պուրա յա ավտէթի մէմուլտէն պուլունմագտէ տիր։

—Իրան Շահը հազրէթլերի, քէնտի թասվիրի շահանէլերինտէն պիրէր գրթա, միւճէվհէրաթլա միւզէյյէն օլտուղու հալտէ, Ֆուատ բաշա վէ Ալի բաշա հաղրէթլերինէ իրսալ պույուրմուշ տուր,

—Լէվանթ Հէրալտըն եաղտըղընա կէօրէ, կէչէնլերտէ զիքրի կէչիլէն Հապէշիստան Իմբէրաթօրունա, Ինկիլթերրա տեվլէթի թարաֆընտան, մահպէստէ պուլունան գօնսօլօսլարընը, վէ սայիր Ինկիլիզլերի սերպէսթի պըրագսըն իչին, խասսէթէն պիր էլչի կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Մահը հալին 30ունտա, Ֆանիմարգա միւսալահասը իմզալանմըշ, վէ թարաֆէյնտէն թաստիգ գըլընմագ իչին իւչ հաֆթա միւհլէթ վէրիլմիշ, վէ Ժիւթլանտտան տախի, Ընմանեա ասաքիրի, ալթը հաֆթայա գատար չըդաճագ իմիշ։

—Իզմիր վալիսի Դապուլի բաշա հաղրէթլէրինին իսթիֆա իթտիկի, վէ իսթիֆասընընն տախի գապուլ օլունտուղու Դուրիյէտէ օգունմուշ տուր։

—Թունուստան մուախխէրէն ավտէթ իթմիշ օլան Հայտար էֆէնտի հաղրէթլերինին, մէմուրիյէթի մախսուսէ իլէ, Մեգսիգայա իրսալ օլունաճաղը մէսմուաթտան տը։

—Ատանատա էսէֆէ շայան պիր վուգուաթ վուգու պուլմուշտուր. շէջյէքի, Ատանա էհալիսինին, մուգատէմլերի ճէլպ իթմիշ օլտուղու Հայնիք նամ Ալմանեալը պիր հէքիմ, պիր բամուգ ֆապրիգասընտա պուլունան պիր Ինկիլիզ գըզընա ալեագա իթտիքտէն սօնրա, քէնտիսի Դամթօլիք մեզհէպինտէն պուլունմասը հասէպիյլէ, Հայ Հըռոմէականլարը քարոզչի օլան Յովհան վարդապետ ճէնապլերինէ տէրտի տէրունինի աչար, վէ թէվասսութ իտէրէք, մեգումէնին բէտերինէ, քէյֆիյէթի հալին իֆատէսիյլէ, պէրապէրինէ նիքահլանմագ արըլսունտա պուլունտուղուն պիլտիրմէսինի ըէճա իտէր։

Յովհան վարդապետին նէ ճէվապ վէրտիկի մալիմ տէյիլ տիր։

Մերգում հէքիմ մէյեուսիյէթէ տիւշէրէք, էճէլ շէրպէթինի իչմէզտէն իքի կիւն ագտէմ, եանի հոկտեմբեր 10 տա, քէնտի խանէսինէ բէք չօգ կիտէն կէլէն օլտուղուն պէհանէ իտէրէք, պիր մէքթուպ եազմագ նիյէթիյլէ, Յովհան վարդապետին խանէսինէ կիտէր, պիր օտայա գաբանը, վէ պիր ուղուն մէքթուպ եազտըգտան սօնրա, կիտիպ, քէնտի էշեասը սանտըղընը տախի կէթիրիր, վէ անախթարընը պաշգա պիր քէսէ թէսլիմ իթմիշ օլտուղունու պէյան ու իֆատէ իտէր, վէ օլ խուսուստա պագը թէնպիհանտա տախի պուլունուր։

Մերգում ֆէրտասը կիւն թէքբարէն Յովհան վարդապետին եանընա կիտիպ, խոստովանանք օլուր վէ Հաղորդ ալը, վէ եէվմի մէզպուրտա, եանի հոկտեմբեր 10տա տախի, կիտիպ քիլիսէյի աչտըրը, վէ եարըմ սաաթ դատար իպատէթ իտէր (օլ արատէ ալեագա իթտիկի գըզընն տախի քիլիսէյէ կէլէրէք, մերգումու օրատա կէօրտիւկիւնտէ, չէշմի հագարէթ իլէ պագարագ, պըրագըպ կիթմիշ օլտուղու տախի սէօյլէնմէքտէ իմիշ), վէ պատէհու քէնտի խանէսինէ տէօնէրէք, հաղըրլամըշ օլտուղու պիր զէհիրլի շէրպէթի իչէր, վէ թամ թէէսիրի զուհուրա կէլինճէյէ դատար քիմսէյէ խապէր վէրմէյիպ, իլա իշիշտէն կէչմէք բատտէլէրինտէ, հալինի պաշգալարընա պիլտիրիր։ Ընինտէ Յովհան վարդապետ խապէր վէրիլիր, միւմայիլէյհ գօշար կէլիր, վէ հէքիմ նէթիշտիրիլէրէք, գուրթարըլմասընա հեր ճիհէթլէ չալըշըլըր իսէտէ, հեր պիր զայրէթ պօշա կիտէրէք, պիչարէ վէֆաթ իտէր։

Եաղըխանէսի իւզէրինէ եաղըպ գօյմուշ օլտուղու պիր քեաղըտտան, Մէրսինտէ պիր Դամթօլիք քիլիսէսի իպնա օլունմասը իչին 40 պին ֆրանգ իհտա իթտիքտէն պաշգա, պագը գալան նուգուտ ու էշեասընընն տախի, Յովհան վարդապետ, վէ Ատանատա վագը Դամթօլիք քիլիսէսինէ պըրագմըշ վէ վասիյէթէ իթմիշ օլտուղու անլաշըլըր։

Շու էսէֆէնկիզ վուգուաթ, եէկէր թըպգը թարաֆըմըզը պիլտիրիլտիկի կիպի վուգու պուլմուշ իսէ, Յովհան վարդապետ ճէնապլերինին տիգգաթա գուսուր իթմիշ օլտուղունա շիւբհէ օլունապիլիր։

—Ռումարըն բաթրիքխանէսինտէ տախի, ջօգլուգ իշ կէօրիւլտիւ կիւ կէօրիւլէմէտիկինտէն, Ընթալու նամ ղաղէթա, սայիր տէֆալար թէշէքքիլէր իթտիկի կիպի, պու կիւնլէրտէ, Ռում էհալիսինին տիգգաթը նազարընը վէ մերագընը տավէթ իթմէքտէ օլան Պուլղար մէսէլէսի, Մանասթիրլար մէսէլէսի, Իյէրա սինօտսու, վէ Միւսթէլիթ միլլէթ մէճլիսի հագգընտա, ղազէթալարտա հիչ պիր մալիումաթ կէօրիւլմէտիկինտէն թէշէքքի իթտիկի սըրատա, սէնէվի միլլէթտէն 40 պին ղուրուշ ալմագտա օլան Ալիզանթիս նամ բաթրիքխանէնին ըէսմի ղազէթասընտա տախի հիչ պիր շէյ օգունմատըզընը պէյան իյլէմիշ տիր։

—Եվրօպա բօլիթիգասընա տայիր պուլունան պազը ուֆագ թէֆթէք էսկի հավատիսլէր, վէ պու կիւնքի Եվրօպա բօսթասըյլա կէլէճէք եէնի հավատիսլէր, սալը կիւնքի Վարագատա պէյան օլունաճագ տըր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Ընունան գըրալը հաղրէթլէրի թարաֆընտան, 10 կիւնէ գատար գապուլ օլունուպ օլունմայաճաղը քէնտույէ պիլտիրիլմէք իւզրէ, միլլէթ մէճլիսինէ թագտիմ գըլընան նիզամնամէ, հէյյէթիյլէ, հոկտեմբեր 16տա գապուլ օլունմուշ տուր։

Ա՛է մահը հալին 15ի, գըրալը միշարիլէյհ հաղրէթլէրինին Ընունանիսթանա գատէմ պաստըզը կիւն օլտուղունտան, վազ օլունան նիզամնամէնին հիւսնի իճրասընա հիմմէթ իտէճէքլերի զըմընտա, լազըմ կէլէն եէմինի, եէվմի մէզպուրտա իտէճէկի հավատիսաթտան տը։

Ընունանիսթանընն էվվէլքի գրալը Օթօն հաղրէթլէրինին սօնրաքի վիւքէլասը ալէյհինտէ 1863 սէնէսի հոկտեմբեր պէշինտէ, միլլէթ մէճլիսինտէ լանէթ օգունմուշ, վէ պիր տախի մէմալիքլէրինճէ ումուր ու մէսալիհէ գարըշմամալարը, վէ հուգուգու վաթանիյէլերի թանըլմասընա գարար վէրիլմիշ օլտուղունտան, ճիւմլէնին մէսէրրէթ ու մէմնունիյէթի պատի օլունմուշ, վէ էհալի պէյնինտէ տահա զեյատէ հիւսնի իմմի իղաճ, վէ հուպպ ու մէվէտտէթ հասըլ օլաճաղը էմէլի եղլէպտէն պուլունմուշ տուր։

Ընունանիսթանընն իլք նիզամնամէսի, Օթօն գըրալ վագթինտէ, հոկտեմբեր 3տէ գապուլ վէ իմզա օլունմուշ օլմասը ճիհէթէ, հեր սէնէ, եէվմի մէզպուրտա իճրա օլունմագտէ օլան միլլէթ եօրթուսու ֆէսխ օլունարագ, պունուն եէրինէ Օթօն գրալընն Ընունանիսթանտան թարտ օլունտուղու կիւ ն եանի հոկտեմբեր օնպիրինտէ, պիր նէվլի միլլէթ եօրթուսու զիյնէթի իճրա օլունմագտէ օլտուղունտան, վէ պու սէնէ տախի, մեզքիւր եօրթու իճրայէ կէլտիկինտէն, քեաֆֆիյէյի վիւքելա, վէ իւմէրա, վէ զապրթա, վէ բէք չօգ էհալի հազըր օլտուգլարը հալտէ, Ընթինատա Միթրօպօլիտ քիլիսէսինտէ, թէշէքքիւր տուալարը օգունմուշ, վէ տիշարտա տախի թօբլար աթըլարագ, ալեամէթի շատիյէ իպրազ օլունմուշ տուր։

—Ընմերիգա գավղասը տեվամ իթմէքտէ օլուպ, Ինկիլթերրատա իյի բամուղուն ֆիյաթը, եիւզտե 17—18 գատար իւսթէ գօյմուշ տուր. վէ մալ ֆիյաթլարընճա, հեման հիչ պիր ֆարգ պուլունմատըզընտան, պու տէֆա տախի պէյանընտան սարքը նազար օլունմուշ տուր։

—Մէքսիգատա, եէնի իմբէրաթօր հաղրէթլէրինէ գարշը, Միրամօն տէտիքլէրի զաթ իլէ, օրանըն Ընբեպիսկոպոսունուն իսեանէ ջգըշըզը հավատիսաթտէն տիր։

—Հոկտեմբեր 31 տէ Լօնդատան թէլէկրաֆլա պիլտիրտիկինէ նազարէն, Հինտիթանընն Գալկիւթա շէհրինտէ պիր տէհշէթլու ֆուրթունա օլուպ, 112 կէտի պաթմըշ, 12 պին քէսան պօղուլմուշ, վէ զուհուրա կէլէն զարար 200 միլիօն ֆրանգ գատար իմիշ։

—Լ՝վրօպաճա հավատիս գրթիլրղընտա, հէր քէսե պիր նասիհաթ օլմագ իւզրե, շու աթիտէքի հիքեայէ թեր ճէմսինի պէյան իտերիզ։

Փարիստէ Գօլիֆէօր իսմինտէ պիր մուզիդաճը պուլունուպ, գաղանտրը փարա իլէ, քէնտի զէվճէսիյլէ, մուհապէթ իւզրէ կէչինմէ քտէ իքէն, սեպտեմբեր 15 տէ էտա իթմէք իւզրէ, պիրիսինէ 450 ֆրանգա պիր թահվիզ վիրմիշ պուլունուր։

Լ՝այլէ պիր ֆագիր մուզիգաճը իչին, 450 ֆրանգ թէտարիք իթմէք բէք միշքիլ պիր շեյ օլտուղունտան, պիր այ էվվելինտէն, գարը գօճա տիշիւնմէյէ պաշլարլար. ջիւնքի, կիւնիւնտէ վէ սաաթլընտա էտա իթմէտիքլերի թագտիրտէ, նամուսլարընա խալէլ կէլէճէկինտէն պաշգա, պիր տօսթլարընա տախի խիյանէթ իթմիշ օլաճագլար իմիշ։

Մէրգում մուզիգաճընդն ջարէսի քէսիլտիյինտէն, թանգիմ իթտիկի մագամլարը սաթարագ, մէպլաղը մէզպուրու թէտարիք իթմէք իսթէր, լաքին օլ իւմիտի տախի պօշա ջրգար. վէ քէզալիք զէվճէսի, սանտրղընը սէրէթինի գարբշարարագ, պաղը շէյլերինի էմանէթխանէյէ կէօթիւրիւր իսէտ, օրատան տախի էլլերինէ 450 ֆրանգ կէչմէյէճէկի անլաշըլը։

Լ՝շհասը, թահվիլին վատէսինտէն պիր կիւն էվվելէ գատար, կիւճպէլա 250 ֆրանգ թէտարիք իտէ պիլիրլէր, վէ մէյեուսիյէթէ տիւշէրլէր։

Պիրտէ պու արատա էվլերինէ պիր ըէսիմճի միսաֆիր կէլիր, վէ կիտիպ սօպանընը պաշընտա պիր սիկարա եաբտրգտան սօնրա, օտանընը իչինտէ կէլինմէյէ պաշլար, վէ պիր թարաֆտա տուրարագ,

—Մ՝, նէ՞ կիւզէլ ըէսիմլէր իմիշ պունլար, տէր։

—Գօլիֆէօր մէրգումուն սէյլէտիկինի իշիթմէզ։

—Պու ըէսիմլէր, քիմի՞ն իշիտիրլէր, պիլի՞րմիսինիզ։

—Պիլմէյօրում, տէյի ճէվապ վէրիր Գօլիֆէօր, մէրագը պիր սէյլէյիշ իլէ։

—Պու ըէսիմլէրին պէհէրի եիւզ ֆրանգ տէյէր։

Գօլիֆէօր թէհայեիւր իւզրէ մէրգումուն եիւզիւնէ պագարագ, քէնտու քէնտույէ սէյլէնմէյէ պաշլար,

—Ի՝, նէ՞ սէյլէյօրսուն, պէհէրի եիւզ ֆրան՞գ մը տէյէր։

—Լ՝վվէթ, պու ըէսիմլէրին, եիւզեր ֆրանգ գրյմէթի վար տըր։

—Ահի՞հ մի սէյլէյօրսունուզ։

—Լ՝այլէ թահմին իթմէքտէյիմ, տէր ըէսիմճի։

Գօլիֆէօր պու լագըրտըլար իւզերինէ, մէզքիւր ըէսիմլէրի գօլթուղունա վուրտուղու պիրլէ, ջարշըյա գօշար, վէ պիր ջօգ պալանտրրարագ, ֆիլհագրգա իքիսինի իքի եիւզ ֆրանգա սաթար, վէ 450 ֆրանգը թէմանլատրգլարընտան, գարը գօճա սէվինմէյէ պաշլարլար։

—Լ՝Ի, նէ՞ տէրսին, աղիզէմ Լ՝ուսիլ, հէլէ համ օլսուն, թահվիլիմիզի գուրթարապիլէճէյիզ, հա՞։

—Օ՞հ էվվէթ, շիւքիւրլէ՞ր օլսուն աղիզիմ Գօլիֆէօր։

Պիր ջարեէք գատար պէյլէճէ սէվինճլի սէվինճլի գօնուշտուգտան սօնրա,

—Պագալըմ պիզ պու փարայը քիմէ՞ էտա իտէճէյիզ, տէր Գօլիֆէօր։

—Պասթիլ մէյտանընտա 2 նիւմէրօրու մահէլլտէ պուլունան Մ՝. Թուրնըմինէ, էտա իտէճէյիզ, վէ մէրգումտա էյլէտէն էվվէլ, օրատա պուլունաճաղընը պէյան իյլէտիյտի, տէր Լ՝ուսիլ։

—Ամտի էյլէ օլտուղտա, սաաթ 9 տա կիտէրիմ։

—Լ՝ակէր իսթէր իսէն, պէրապէր կիտէլիմ, տէր Լ՝ուսիլ պաշընը էօնիւնէ էյէրէք։

—Ա՞ն նիչին կէլէճէքսին։ Մէկէրչի պանա էմնիյէթին եո՞գ մու տուր։ Եո՞գ, պէյլէ էմնիյէթսիզլիք էյի շէյ տէյիլ տիր...

—Պալպիմ տահա զիյատէ բահաթ օլաճագ տըրտա, օնուն իչին իսթէյօրում, ա՛յ էֆէնտիմ։

—Ի՝նէ՞ք իյի էյլէ իսէ, խաթրըն գալմասըն, պէրապէր կիտէլիմ, տէր Գօլիֆէօր։

Օլ կիճէ իքիսի տախի պիր բահաթ ույգու ույուրլար։

Գիէրտասը կիւն գարը գօճա գօլ գօլս վիրէրէք, գաբուտան տիշարը ջրգարլար։

Լ՝ուսիլ Գօլիֆէօրէ տէր,

—Օմնիպիւսէ (տօլմուշ արապասընա) պինէլիմ։

Գօլիֆէօր ճէվապ վէրիր,

—Մ՝էկէրչի սէն ագլընը զա՞յ մը իթտին, պէջլէ պիր կիւզէլ հավատա, օմնիւսիւս պիզիմ նէյիմիզէ լազըմ։

—Ի՝յի էմմա, պուրատան Պասթիլ մէյտանընա գատարտա աղ եօլ տէյիլ տիր, օլ գատար եօլտա եայա չէքիլի՞ր մի եա։

—Ա՝գաա օլ պապտէ հագգըն վարտըր, լաքին, օմնիպիւս իլէ տէ կիթմէք պաշա պէլա տըր, զիրա իւչ եիւզ մահէլէ ուղրար. վէ պունտանտա գաթի նալար, այագլարընը գրբարագ օթուրա օթուրա, ատամա պիր պայրընլրգ կէլիր։ Լ՝ակէր եօրկունլուգտան պու գատար գօրգմագտա իսէն, պիր աչրգ արապայա պինէլիմ։

—Մ՝, խայր, օտա ջօգ պահալը օլուր. հէր նէ հալ իսէ, երինէ եօրիյէրէք կիթմէք, պիզիմ իչին հէփսինտէն իյի տիր։

—Լ՝այլէ իսէ եօրիյէլիմ, տէր Գօլիֆէօր։

Ադրպէթքեար, գարը գօճա օլ թիւքէնմէզ եօլու եէօրիւմէյէ պաշլարլար, վէ 450 ֆրանգը տօլտուրմուշ օլտուգլարը թօրպայը, պիր պիրին ածըտրգլարընտան, սէն կէօթիւրիւսիւն, պէն կէօթիւրէյիմ տէյի եօլ իւզէրինտէ միճատէլէ տախի իտէրլէր։

—Պու գատար եօլու իշթէ սէն կէթիրտին, վէր շու թօրպայը պիրազտա պէն կէօթիւրէյիմ, տէր Գօլիֆէօր զէվճէսինէ։

—Խայր, պէն կէօթիւրիւրիւմ, նաֆիլէ պիրտէ սէն եօրուլմա։

—Լ՝աքին, սէնտէ տահա զիյատէ եօրուլմուշ օլուրսուն, կէթիր սէն վէր շունու պանա, սէն...։

Եօլարտան կէչէրէք պունլարըն պու միւքեաէմ վէ միճատէլէսինի կէսրիւպ իշիտէնլէր, վագտա իւզէրլէրինէ կիւլերլէր, լաքին պունլար անճագ թօրպայը տիշիւնմէքտէ օլտուգլարընտան, ասլա տիգգաթ պիլէ էթմէզլէր։

Մէրգուման պու հէյեէթ ու հալ իւզրէ կիթմէքտէ իքէն, պիրտէն պիրէ գարշըլարընա պիրիսի տիքիլիր, գօլլարընը կէրէր, վէ եօլարընա մանի օլուր, վէ,

—Օ՞, մաշալլահ պիզիմ միլիօնլար սահիպլէրի, տէր։

Մէրգում Լ՝ուսիլին ագրապալարընտան օլուպ, վէ ասլա ֆայիտէյի մուճիպ օլմատրգտան պաշգա, էհլի զէվգին տախի պիրիսի օլտուղունտան, ալէսսէվիյէ օթլագճը ատամլարըն եաբտրզը մխիլլու,

—Պույուրունուզ շուրաճրգտա պիր շէյ իչէլիմ, տէր։

—Ի՝էք ալեա, պույուրունուզ, տէր Գօլիֆէօր։

Լ՝ուսիլ խրսրմընընը էլլերին սրգար։

—Պու կիւն հավատա ջօգ սրճագ իտի, վէ պիզտէ բէ՞ք եօրուլտու իտիք, հէյ Ա՝լլահ սէնտէն բաշի օլսուն, իյի քի բասթ կէլտինիզ, հալըը պիրազ բահաթ իտէրիզ, տէր Գօլիֆէօր։

—Լ՝վվէթ, էվվէթ, պույուրունուզ պիր, շէյ իչէլիմ տէյէրէք, Լ՝ուսիլին խրսրմը, մէրգումանը պիր գահվէյէ տօղրու կէօթիւրիւր։

Կիթտիքլէրի գահվէյտէ, Լ՝ուսիլին խրսրմը պիր շիշէ Մ՝ատէրա շարապը կէթիրթիր, վէ Գօլիֆէօր տախի, թապիաթիյլէ, զէվճէսինին խրսրմը եանընտա քիչիւք տիշմէք իչին, պիր շիշէտէ քէնտիսի աչտըրըր, գափաղար գրղար, վէ միտէլեր հարէքէթէ կէլմէյէ պաշլարլար։

—Ամտի, պուրատա պիրերտէ գահվէ ալթը իթսէք ֆէնա օլմազ, տէր Լ՝ուսիլին խրսրմը։

—Ա՝՞յտէ էյլէ օլսուն, տէր Գօլիֆէօր։

Լ՝աքին, Լ՝ուսիլ աճէլէթէն այաղա գալգմըշ օլտուղունտան,

—Ա՝էն պիլիրսին քի ինթիմալտէն տէյիլ տիր, տէր։

—Ֆէգաթ, աղիզէմ, պու ճիւմլէ իլէ սէն տախի աճընն, զիրա սապահլայրն իչտիկին չօգօլաթտան պաշգա պիր շէյ եէմէտին, տէր Գօլիֆէօր։

—Ի՝յի էմմա, թահվիլին սահիպի պիզի՞ պէքլէմէքտէ տիր։

—Ա՞ա՞, հագգըն վարտըր, տէր Գօլիֆէօր պիր ահը տերուն չէքէրէք, վէ քէնտիսի տախի այաղա գալգարագ։

Ենալընըզ Լ՝ուսիլին խրսրմը օթուրա գալը։

—Ի՝նէ՞, պիր եէրէ փարա՞ մը վիրէճէքսինիզ, տէյի սիւալ իտէր մէրգում։

—Լ՝ՎՎԷԹ, տէյի ճէվապ վէրիր Լ՝ուսիլ, հարէրէթլի պիր սէյլէյիշ իլէ։

—Օ՝արարը եօգ, տահա վագթընընը վար տըր։ զիրա տահա սաաթ օնու վուրմամըշ տըր։

—Մ՝ՎՎ իտէրսինիզ, ալտանմագտասընընը, սաաթ օնու երկիրմի կէչմիշտիր, տէր Լ՝ուսիլ գահվէնին չալար սաաթընը կէօսթերերէք։

—Պու սաաթ իլէրու օլմալը տըր, լաքին պունտանտա գաթինազար, թամ էյլէյէ գատար, վագթինիզին միւսատէսի վարտըր։

—Ա՝գաա էյլէ տիր, տէր Գօլիֆէօր զէվճէսինէ տէօնէրէք։

—Օթուրունուզ այ էֆէնտիմ, հէր վագթթ պէյլէ պիր պիրիմիզէ կէօրիւշտիյիւմիւզ եօգ եա, գրբգ եըլտա պիր քէրրէ սիզէ պիր իքրամ իթմէք իսթէտիմ, սիզտէ նազտան չէքմէյէ պաշլատընընզ։

Լ՝ուսիլ, խայր օլմազ, տէյէրէք մէրգումա իշարէթ իտէր, լաքին Գօլիֆէօր պէհանէյէ պագմագտա օլտուղունտան, հէման օթուրու վէրիր։

—Ա՝յտէ պարի պիրէր քիւլպասթը եէյէլիմ, տէր Լ՝ուսիլ իսքեաթ օլարագ։

—Պիրազտա գայղանա եէսէք ֆէնա օլմազ, տէր Գօլիֆէօր։

—Լ՝ՀԿԷԹԹԷ սօնրատան պիրէր բարչատա պալըգ տահա իյի օլուր, տէր Լ՝ուսիլին խրսրմը։

Թաամլար պիթէր, վէ սրրա իսէ բարայա կէլտիքտէ, իքրամճը խրսրմ ութանարագ, գրզարարագ, վէ օթլագճըլարա մախսուս օլան թարզ ու հէյեհէլէր իլէ, քիսէսինի էվտէ ունութմուշ օլտուղունու պէյան, վէ քէնտիլէր օթուրտուգլարը հալտէ, կիտիպ չափուճագ կէթիրէճէկինի այան իտէր իսէտէ, էվի զայէթ ուզագտա օլուպ, վէ եօլուն գրսասը իսէ, փարալարը քէնտիսի վիրմէք օլտուղունտան, Գօլիֆէօր մէճպուրի քիսէյէ տավրանըր, եավաշ եավաշ թօրպանընն աղզընը աչար, վէ շու իքրամը գապուլ իթտիկի իչին պինէրճէ լանէթլէր օգույարագ, էլլի թանէ ֆրանգճրղաղը սուլար։

Լ՝ուսիլ գօճասընա սիթէմ պաշլար, վէ Գօլիֆէօր իսէ հիճապընտան գրզարարագ, քէնտույէ պիր թէսէլլի քէօշէսի պուլուր,

—Պէնիմ քիթապճը Պրանտիւս պուրայա բէք եագընը տըր, շիմտի էօնիւնտէն կէչէճէյիզ, կիտէր օնտան 50 ֆրանգ էօտիւնճ իսթէրիմ, վէ ումարըմ քի, եօգ տէմէզ, տէր։

—Ա՝էնին զաթէն մէրգում պօրճուն վար տըր, շիմտի նէ եիւզ իլէ կիտիպտէ թէքբարէն բարա իսթէյէճէքսին, տէր Լ՝ուսիլ։

—Ա՝ուգուի հալի քեամիլէն նագլ իթտիկիմտէ, ըէճամը ըէտտ իթմէյէճէկի էմէլի եղլէպիմտէն տիր, հա՛յտէ, հա՛յտէ, մէյեուս օլաճագ պիր շէյ եօգտուր պունտա։

—Լ՝այլէտէն էվվէլ, Մ՝. Թուրնըմինին խանէսինէ եէթիշէպիլէճէ՞քմիյիզ աճէպա։

—Ա՝յ հա՛յ, լաքին, շայէտ պիր շարեէք գատար կիճիքմիշ օլսագ տախի, մաղուր պույուրաճաղը պի իշթիպահ տըր։

—Իշթէ Մ՝. Պրանտիւսիւն մաղաղասը, տէր Լ՝ուսիլ։

—Լ՝ՎՎԷԹ, վէր իմտի սէն շիմտի պանա շու թօրպայը։

—Լ՝ՃԱՅԻՊ, թօրպայը՞ նէ եաբաճագսըն, վարսըն պէնտէ գալսըն, տէր Լ՝ուսիլ թէաճճիւպ իւզրէ։

—Ա՝էնին պէյլէ շէյլերէ ագլըն իրմէզ, թօրպա եանըմտա օլուր իսէ, նագլ իտէճէյիմ հիքեայէ տահա զիյատէ պիր սահիհլիք հէյեէթի քէսպ իտէր, վէ պունտանտա գաթինազար, տէօրթ եիւզ ատէտ ֆրանգը կէօրտիւկիւ թագտիրտէ, մէրգումուն էլլի ֆրանգ իչին եօգ տէյէմէյէճէկիտէ պի իշթիպահ տըր։

—Լ՝աքին, պէնտէ պէրապէր կէլէմ օլմա՞զ մը մէրգումուն մաղազասընա, տէր Լ՝ուսիլ թօրպայը էլինտէն պըրագմագսըզընն։

—Խա՛յր, օլմազ, զիրա պու թարզ իշլերտէ գատրն թայիֆէսինտէն քիմսէ պուլունմասը իյի պիր շէյ տէյիլ տիր։ Կիթ սէն պէնի Լ՝անօրամա կէչիտինտէ պէքլէ, պէնտէ շիմտի կէլիր սէնի պուլուրում։

—Օֆ, քեա՛շքի օմնիպիւսիւսէ պինմիշ օլսա իտիք, տէյի քէնտու քէնտույէ սէյլէնմէյէ պաշլար Լ՝ուսիլ։

—Գօլիֆէօր Մ՝. Գրանտիւսիւն մաղազասընտան իչէրի կիրէր։

Մ՝ուզիգա քիթապճըսը, պիրիսիյլէ գօնուշմագտա օլտուղունտան, թապիաթիյլէ Գօլիֆէսրիւն պիր ազ տիշարտա պէքլէմէսի լազըմ կէլիր, վէ քէնտիսինին իշտիկի շարապտան եիւզերի գըզարմըշ օլտուղու հալտէ, մէզքիւր մաղազատան տիշարը, ըէնկի ամմըշ պիր տէլիգանլը ջրգտրըզն կէօրիւր։

Մէրգում տէլի գանը Գօլիֆէօրիւն եանընա կէլիր։

—Մ՝. Ա՝տոլֆ սէ՞նմիսին, վագրթլար խայր օլսուն։

—Ա՝լլահ՝ էմանէթ օլ, տէր տէլիգանը տիթրէմէքտէ օլտուղու հալտէ, մէրգումուն էլինի սրգարագ։

—Ի՝նէ՞ տիմէք իսթէյօրսունուզ, սիզ պու Ա՝լլահ՝ էմանէթի օլ տիմէնիզ իլէ, նէ՞րէյէ կիտիյօրսունուզ տէյի սիւալ իտէր Գօլիֆէօր թէհայեիւր իւզրէ։

—Ի՝նէ՞րէյէ կիտէճէյիմ, քէնտի քէնտիմի ջայա աթարագ պօղուլմայա կիտիյօրում, տէտիկի պիրլէ տէլիգանը, գաբուտան տիշարը ֆրրրլամայա պաշլար...։

—Ա՝ճաՀիպ, ջրլտրրտը՞ն մը սէն, նէ օլտու սանա, նի՞չին պօղուլաճագսըն, տէյէրէք Գօլիֆէօր մէրգումուն գօլունտան թուրթար։

—Ղիւնքի, հիչ պիր եէրտէն պիր իւմիտիմ, վէ պիր մէտարըմ գալմատը, ջիւնքի էհլիմ վէ էվլնատըմ պիր լօգմա էթմէք պուլամատրգլարընտան, էյլէճէ աճ վէ թագսիր պէքլէմէքտէ տիրլեր, վէ ջիւնքի, պիր սաաթա գալմագսըզն կէլիպ, պուլունմագտէ օլտուղումուզ մէսքին թավան իչինտէքի, ուֆագ թէֆֆէքլէրիմիզի տախի զապթիտէճէքլեր։

—Ա՝ահի՞հ մի սէյլէյօրսունուզ։

—Ա՝յ հա՛յ, եօխսա պէն պիր տիվանէ՞ միյիմ քի, կիտիպ տէ քէնտի քէնտիմի թէհի եէրտէ թէլէ՞ֆ իտէյիմ. Ա՝լլահ՝ էմանէթ օլ, տէր թէքբարէն տէլիգանը, սրթմասը թուրթույօր կիպի տիթրէյէրէք։

Գօլիֆէօր թօրպանընն աղզընը թէքբարէն աչմայա մէճպուր օլուր, վէ պատէհու կիտիպ զէվճէսինի պուլուր։

Լ՝ուսիլ գօճասընը կէօրտիւքաէ, նի՞չին պու գատար կիճիքտին տէյի սիւալ իտէր։

Գօլիֆէօր ճէվապ պիլէ վիրմէզ։

—Ի՝նա՞սըլ, ալտըն մը փարայը Մ՝. Պրանտիւստէն, տէյի Լ՝ուսիլ սօրար։

—Խա՛յր, զրտրընը իճրա իյլէտիմ, տէր Գօլիֆէօր։

—Ա՝նլատը՛մ, ալմըշ օլմալըսըն, ջիւնքի պէնիմ իլէ էյլէնմէք իսթէյօրսուն, էյլէ տէյի՞լ մի։

—Շ՝ամտի պիզիմ թօրպատան 150 ֆրանգ էքսիլմիշ օլտու, ջիւնքի եիւզ ֆրանգ տահա էքսիլտի։

Լ՝օլտա կիտէր իքէն, Գօլիֆէօր օլմուշու կիպի վուգուի հալի զէվճէսինէ հիքեայէ իտէր, վէ մէրգումէ տախի, մէրհամէթի գալպիյէսինտէն նաշի, ասլա կիւճէնմէքլիք էսերի կէօսթէրմէզ։

—Ա՝էնին եէրինտէ պէն տախի օլսամ, մէրգումա 100 ֆրանգը վիրէճէքտիմ, շիմտի կէչմիշին իւզերինէ տիւշիւնմէյիպ, իլլա թահվիլիմիզի նասըլ գուրթարաճաղըմըզը իւզերինէ տիւշիւնէլիմ, տէր մէրգում։

—Պարի շու Մ՝. Թուրնըմինին նէ ախլագտա ատամ օլտուղուն պիլսէ իտիք, տէյի քէնտու քէնտույէ Գօլիֆէօր սէյլէնտիքտէն պաշգա, աճէպա մէրգումուն սանաթը՞ նէտիր, տէյի զէվճէսինէ սիւալ իտէր։

—Պիլմէյօրում։

—Լ՝սէ՞ֆ իտէճէք շէյ։

—Ի՝էր նէ հալ իսէ, տէր Լ՝ուսիլ, պունուն սատէ վէ չրգար եօլու, իշ պու իւչ եիւզ ֆրանգը կէօթիւրէրէք, սէսզիմիզտէ սաղ օլտուղումուզու իպրազ իթտիքտէն սօնրա, պագը գալան 150 ֆրանգ իչին տախի, պաշգա պիր թահվիլ վիրմէք տիր։

—Լ՝օյլէ եա, նէ՞ չարէ, շիմտիքի հալ օլ եօլտա պիթիրմէլիյիզ տէ, պագալըմ սօնունտա նասըլ իտերիզ։

Պիր տէ պու հէնկեամտէ, միւքելլէֆ թօ-

հաֆՃը մաղազալարը պուլունան պիր ճատ-
տէյէ վասը՝ օլուրլար։

—Ն՝է՞ կիւզէլ գումաշլար, տէր Լիւսիլ։

—Ը՝վվէթ, չո՞գ զարիֆ շէյլէր, տէր Գոլ-
ֆիֆէօր զէվճէսիյլէ պէրապէր պիր մաղալա
էօնիւնտէ տուրարագ։

—Ն՝է՞ գատար կիւզէլ հազրշաճագ տրը
շու պանա։

—Ինա հիչ շիւբհէ իսթէմէզ։

Լիւսիլ գոճասընըն եիւզիւնէ նիյազքեա-
րի պիր պագըշ իլէ պագարագ,

—Պա՛գսանա, Գոլֆիֆէօր, պունտան օն
այ էվվէլտէն պէրու տուր քի, սէն պանա պիր
ֆիսթան եարմայա սէօզ վիրմէ քտէսին, պա-
րի կէլ շու ֆիսթանլըզը ալքի, վատընը իճ-
բա իթմիշ օլասըն։

—Այի էմմա, Թուրնըմինի՞ նէ եաբա-
բա իթմիշ օլասըն։

—Այի էմմա, Թուրնըմինի՞ նէ եաբա-
լըմ...։

—Ը՛տամ սէնտե, Թուրնըմինէ իւչ եիւզ
ֆրանգ վիրէճէկիմիզ եէրտե, իքի եիւզ վէ-
բիրիզ, վէ ումարըմ քի օտա հօշնուտ օ-
լուր։ չիւնքի էօյլէտե թէքմիլ վիրէմէյէճէ-
յիզ էօյլէտե։

Գոլֆիֆէօր զաթէն իքի տէֆա թօրպանըն
էքսիլմէսինէ սէպէպ օլմուշ օլտուղունտան,
ուպ տէֆա տախի, նէօպէթ զէվճէսինին օլ-
տուղուն կէօրէրէք, բէք իյի տիմէյէ մէճ-
պուր օլուր, վէ մաղալա գաբուսունու աչըպ
իչէրի կիրէր։

Լիւսիլին պէյէնտիկի գումաշը աչըր, վէ
մէրգումէյէ թէսլիմ իտէր։

—Ա՛էրինիզ ագճէսինի, տէր մէրգումէ,
բուսուլասընը գոճասընա թագտիմ իտէրէք։

—Ա՛յ, թօրպա եանընմտա տէյիլ տիր, տե-
յի պաղըրըր մէրգում։

—Ա՞հի՞հ մի սէօյլէյօրսուն։

—Ը՛վվէթ։ Ա՝. Պրանտիւսիւն մաղալա-
սընտա ունութմուշ օլմալըյըմ։

—Գո՞շ էօյլէ իսէ, տէր Լիւսիլ, տիւչա-
րը հիրաս ու էնտիշէ օլարագ։

—Ը՛տամ սէնտե, գօրգուպ թէլաշ իտէ-
ճէք պիր շէյ եօգտուր, տէտիկիյլէ պէրա-
պէր, մէրգում մաղալա գաբուսունտան տի-
շարը ֆբրլար։

Ա՝. Պրանտիւսիւն ուշաղը, մէրգումուն
թօրպասընը պիր թարաֆա սագլամըշ օլտու-
ղունտան, կիթտիկի կիպի վէրիր, վէ մէր-
գում օլ գատար սէվինիր վէ մէմնուն օլուր
քի, զօր իլէ կէօթիւրիւպ ուշաղա պիրտե
բունէ իչէրիր։

Ա՞լ պու քի պու հէնկեամտե Լիւսիլ
թամ ֆուրսաթ պուլտուղունտան, թօհաֆճը
մաղալասընը պիր իյի կէօզտէն կէչիրիր, վէ
գոճասը կէլինճէյէ գատար, գըրդ ֆրանգ-
լըգ տահա, պաշգա շէյլէր պէյէնիր վէ ա-
սըրըր։

—Ումարըմ քի՝ կիւճէնմէյէճէքսին պա-
նա, զիրա բէք իհթիյաճըմ օլտուղունտան,
պիր եագալըգ իլէ, պիր չիֆթտե գօլուգ
սէչտիմ, տէր մէրգումէ գոճասընա։

—Ինա կիւճէնմէ՞ք մի, տէր Գոլֆիֆէօր,
պիզզաթ քէնտիմ...։ Ը՛յա՛, իշթէ պագ
տէյէրէք եէլէյինի կէօսթէրիր։

Ա՝երգում կէլիր իքէն եօլտա, քէնտիսի
իչին, պիր չիֆթ կէօմէք տիյմէսի ալմըշ
պուլունուր։

—Ը՛րթըգ շիմտի Ա՝. Թուրնըմինին եա-
նընա կիթմէլիյիզ, տէր Լիւսիլ։

—Ը՛վվէթ, էվվէթ, տէր Գոլֆիֆէօր։

—Ա՞էմտե պու տէֆա արթըգ պիր օմնի-
պիւսէ պինմէլիյիզ, զիրա, եօլտա պէօյլէ պիր
Ռագըմ սէպէպլէր վուգու պուլարագ, պիզի
փարատան չըգարմագտա տրը, տէր Լիւսիլ
կիւլէրէք։

—Ը՞գլըն ֆիքրին հալեա օմնիպիւստէ՞միտիր,
տօղրուսու պէնճէ եիւրիւսէք տահա իյի օ-
լուր քի, պիրաղ հավա ալմըշ օլուրուզ։

—Ա՞գագա էօյլէ տիր, պագսանա նասըլտա
թէրլէմիշսինիզ, տէր Լիւսիլ։

—Ա՞գագընըզ վարտըր, չիւնքի օլ գա-
տար մէրագ պաստը իւզէրիմէ քի, թէէսսիր-
լէրինտէն գուրթուլայըմ տէյի, մէզքիւր մէ-
րագլարըմը թէր իչինտե պօղտում, լաքին
տահա պաղը մէրագլարըմտա վարտըրլար քի,
թէր իլէ տախի պօղուլմայըպ, իլա իւզէրի-
նէ չըգարագ եիւզմէքտե տիրլէր...։

—Պիր պաշգա կիւնտե օնլարը պօղարսըն,
տէյէրէք, Լիւսիլ տապանլարը գալտըրմայա
պաշլար։

Ը՝յլէճէ պէշ տագըգա գատար եէօրիւր-
լէր։

Գոլֆիֆէօր—Տամ—տը—Պօն—Ն՝ուվէլ նամ
քիլիսէնին մէրտիվէրլէրինէ կէլտիքլէրինտե,
Գոլֆիֆէօր, իքրաթ մէրթէպէ պիր բիգգա-
թը գալպ հիսս իթմէյէ պաշլար։

—Պագսա՞նա Լիւսիլ։

—Ն՝է՞ վարտըր, նէ՞ օլտուն։

—Շ՝ուրալարընը պիր տէֆա կէօզտէն կէ-
չիրտե պագ, հիչ պիր շէյ խաթրընա խու-
թուր իթմէ՞զ մի։

—Խա՛յր, հիչ պիր շէյ կէլմէմէքտե տիր
խաթրըմա։

—Ա՞ալամըզ օլան իսթիյարե Ա՝անկավէ-
լի տէր խաթրը իթմէքտե՞ մի սին։

—Իսթիյարե Ա՝անկավէլը՞ մի, հա՞,
հա՞, Պօրրկար սօգաղընտա օթուրուր իտի,
վէ զէվալը ղայէթլէտե ֆուգարա իտի, էօյ-
լէ տէյի՞լ մի։

—Ը՞հ, սէվկիւլիւ հալաճըղաղըմ, հօշթապ
վէ շայանը իհթիրա՞մ հալաճըղաղըմ։

—Ն՝է՞ օլույօրսուն, Գոլֆիֆէօր։

—Ն՝է՞ օլաճաղըմ, շիմտիյէ գատար, վա-
ճիպէյի զիմմէթիմտէն օլտուղու գատար հա-
լամը տէր խաթրը իթմիշ օլմատըղըմտան,
նանքէօրլիյիւմ իչին էսէֆ իթմէքտէյիմ։

—Ը՞ճայիպ, ալթը սէնէ էվվէլ էօլմիւշ
օլան հալասընը, գալգմըշտա շիմտի տիշիւն-
մէքտե տիր, տէր քէնտու քէնտույէ Լիւ-
սիլ։

—Գաչ սէնէ օլուր իսէ օլսուն, հէմտե
սէնէլէրին չօգլուղու, զանն իտէրսին քի,
պիզիմ տախի տեբտ ու էլէմէրիմիզին չօգ-
լուղունու մուճիպ օլմուշ տուր, վէ պէօյլէ պիր
պէտպախթըղըմըզ, մէրգումէյի ունութմուշ
օլմամըզա մէպնի օլմալը տըր։ Էվվէթ, պիզիմ
պու ֆագըրըղըմըզը իչինտե, հալամըզ Ա՝ան-
կավէլին բարմաղը պուլունմալը տըր։

—Ինէսէլլի՞ իյէ քէնտինի։

—Պէսպէլլի պու կիւնքի կիւն Ա՝. Թուր-
նըմինէ օլան պօրճումուզու էտա իտէմտիմ-
կիմիզ տախի, հալամըզ Ա՝անկավէլի կիւ-
ճէնտիրմիշ օլմամըզա մէպնի օլմալը տըր, տի-
մէք տիր քի, ղաղապընը իւզէրիմիզտէն գալ-
տըրմասընը իսթէր իսէք, ըուհունու թէսկին
իթմէլիյիզ, անլատը՞ն մը։

—Ի՛յի էմմա, նէ՞ եաբմալըյըզ, տէր
Լիւսիլ տիչարը իզթիրապը գալպ վէ էնտի-
շէ օլարագ։

—Ն՝է՞ մի եաբմալըյըզ, նէ՞ եաբաճա-
ղըզ, մէրգումէնին ըուհու իչին պատարագ
իթտիրմէլիյիզ, զիրա պու ալէմտե բէք
չօգ ֆէնալըգլարընն էօնիւնիւ ալմանընն, գօ-
լայը պատարագ իթտիրմէք տիր։

—Ը՞ճէպա բէք իդթիզալը՞ մը տըր։

—Ն՝է՞ տիմէք տիր, աճէպա բէք իդթի-
զալըմը տըր տէյի սիւալ իթմէք, մէկերչի,
հալամըզընն ըուհու իչին պատարագ իթտիր-
մէքտէն հուսուլէ կէլէճէք ֆէվայիտ հագգընը-
տա շիւբհէ՞նտէմի վարտըր, տէյի պաղը-
ըը Գոլֆիֆէօր։

—Խա՛յր, օլ պապտե շիւբհէմ եօգտուր,
լաքին աճէպա չօգ բարա կիտե՞ր մի տէյի
անլամագտըր միւրատըմ։

—Պէնտե պիլմէմ, լաքին կէլ սէն պէ-
նիմլէ պէրապէր։

—Պարի հիչ տէյիլ իսէ, պիր սէսսիզ
պատարագ իթտիրէլիմ քի, չօգ բարա կիթ-
մէսին։

Պուլվար—տիւ—Թամբլ նամ ճատտէյէ կէ-
լէնէ գատար, Գոլֆիֆէօր տիհանընն տախի ա-
չըպ պիր շէյ սէօյլէմէզ։ Ա՝երգում թօրպա-
յը գօլթուղունտա կէօթիւրմէքտե իտի իսէ-
տե, աղըրըղընն տէօրթտե իւչ բայը էքսիլ-
միշ իտի։ Ը՞անն էտէրսին քի, մէրգումուն
ֆիքրինի պիր շէյ խաթիլա իթմէքտե իտի։

—Պիրաղ տահա ղայրէթ իտելիմ, հէ-
ման եիկիրմի տագըգատան Պասթիլ մէյտա-
նընա վէ Ա՝. Թուրնըմինին խանէսինէ վա-
սըլ օլուրուզ։

—Ը՞ը՞, պագալըմ մէրգում պիզե գարշը
նէ՞ եօլտա մուամլաթտա պուլունաճագ տըր,
հէմտե բէք կիճ գալտրգ... տէր Գոլֆիֆէօր
ագճէ թօրպասընը թարթըլայարագ։

—Ը՞էք բէք, սաաթ ալթըյա վարմըշ օ-
լաճագ տըր։

—Ն՝է՞, սաաթ ալթըտա՞ մը. նէ՞ սէօյլէ-
յօրսուն սէն։

—Տահա շիմտի վուրույօր։ Լաքին նի՞չին
տուրտուն, վէ նի՞չին տիւշիւնիյօրսուն։

—Ինու տիւշիւնիյօրում քի... տէր Գոլ-
ֆիֆէօր ղայլէ վէ գուրունթու իւզրէ։

—Ը՞յ սէօյլէ պագայըմ նէ՞ իմիշ։

Լիւսիլ տիչարը իզթիրապ օլմայա պաշ-
լար։

—Ասաթ ալթըտա, պիզիմ իլէ պիրլիքտե
թաամ իթսին տէյի Պէրնարը տավէթ իթ-
տիյտիմտե, օնու տիշիւնիյօրում։

—Պէրնա՞ը քիմտիր։

—Ա՝. Պրանտիւսիւն մաղալա ուշաղը, եա-
նի շու պիզիմ թօրպայը սագլայան։ Ա՝ա-
լիմեա էօյլէ պիր սատագաթա գարշըլըգ մի-
քեաֆաթ վաճիպէտէն իտի, օնուն իչին, սա-
աթ ալթըտա պիրլիքտե Գոնվալէնին լօգան-
թասընտա թաամ իթմէյէ տավէթ իթտիմ,
օտա բէք իյի տէտի։ Լաքին, լայըգը պիր
իքրամ իտէմէյէճէյիզ, էվվէթ, կէօրէճէք-
սին եա։ Պունտանտա գաթինազար, պէնիմ,
հիչ իշթահըմ եօգ տուր, չիւնքի սէնին իր-
սըմընընն իքրամըրը միտէմէ օթուրտուլար,
պիր տիւրլիւ հազմ իտէմէյօրում, էկէր Պէր-
նար օլմասա իտի, ախշամ թաամը տախի իտե-
ճէք տէյիլ իտիմ. քեաշքի սէօզ վէրմիշ օլ-
մայա իտիմ... նէ՞ չարե քի սէօզ վէրմիշ
պուլունտում արթըգ։ Պարի սէնին գարընընն
ա՞ճ մը տըր։

Լիւսիլի պիր ալիմ գուրունթու գուշաթ-
մայա պաշլար, օլ մէրթէպէ քի, լագըրտը
իթմէյէ տախի իսթէյի գալմատըղընտան,
զիյատէսիյլէ քէտեր իւզրէ,

—Ն՝ա Թուրնըմինի՞ նէ եաբաճաղըզ։

Գոլֆիֆէօր տիւշիւնմէյէ պաշլար։

—Ը՞նլայօրում նէ տիմէք իսթէտիկինի։

Ա՝էրգօում պիրազ տուրտուգտան սօնրա,
պիր շէյէ գարար վէրմիշ կիպի պիր թարզէ,

—Թուրնըմինէ պիզ, թապիաթիյլէ, թա-
ամ վագթինտէն սօնրա կիթմէլիյիզ, չիւն-
քի էվվէլ կիթսէքտե գապուլ իթմէզ. հէմ-
տե պիր ատէմին, գարընընը տօյուրուպ հազմի
թաաթ իւզրէ պուլունուր իսէ, տահա զիյա-
տե ինսաֆ ու մէրհամէթ իթմէսի միւճէբրէպ
օլտուղու կիպի, եէնի եէմէք եէմիշ ատէմին,
սէս վէ սէօյլէյիշինտե տախի պաշգա պիր
թաթլըլըգ վէ նէզաքէթ վագը օլմասրտա մի-
ճէբրէպ օլտուղունտան, սօնրա կիթմէմիզ ի-
քի ճիհէթլէ միւնասիպ վէ միւֆիտ օլուր.
եանի հէմ անընն գալպի չափուգ բիգգաթա
կէլէճէկինտէն, վէ հէմտե պիզիմ սէօյլէյիշ-
լէրիմիզտե պաշգա պիր նէզաքէթ պուլունա-
ճաղընտան, էկէր մէրգում զաթէն պէտխուլ
պիր ատէմ տէյիլ իսէ, թահվիլի թազէլէ-
մէքլիյիմիզի գապուլ իտէճէյինէ ասլա շիւբ-
հէմիզ օլմասընը, վէ պէլքիտե, շու թօրպա-
տա գալմըշ օլան պիր գաչ ֆրանգրտա, հի-
սապըմըզա մահսուպէն գապուլէ տախի հիմ-
մէթ իտէր, տիմէք տիր քի, պիզտե թաա-
մըմըզը իթմէլիյիզ։

—Օ՞ֆ, նէ՛ սէօյլէրսին, հիչ պու գատար
աղ պիր շէյի գապուլ իտե՞ր մի, տէյի սէօյ-
լէնիր Լիւսիլ։

—Ա՞յ հա՞յ, չիւնքի հէմ մէրգում թա-
ամ իթմիշ պուլունաճագ տըր... հէմտե պիզ,
էօյլէ տէյի՞լ մի։

Լիւսիլ պաշընը սալար իսէտե, գարըճա
ֆէրիզէյի զիմմէթ, գոճասընընն արգասըն-
տան կիթմէք օլտուղուն պիլտիկինտէն, Գա-
լիֆիֆէօր իլէ պէրապէր։ Գոնվալէնին լօգան-
թասընա կիտէր, վէ Պէրնարը օրատա պու-
լուրլար, վէ պագարլար քի մէրգում խաս-
սէթէն պիրտե օտա աչտըրմըշ տըր։

—Ը՞յ օտա աչտըրմագ իգթիզալ իթմէզ
իտի, տէր Լիւսիլ գոճասընա։

—Ն՝ի՞չին մատամ, պուրասը տիվանխա-
նէտէն տահա զիյատե բահաթ տէյի՞լ մի տիր,
տէր Պէրնար։

—Ը՞վվէթ, մենսիէօ, ֆէգաթ պիզիմ պի-
րազ իշիմիզ աճէլէ տիր։ պէլքի գոճամ
սիզե օլ պապտե պիր շէյ սէօյլէմէմիշ տիր...
տէր Լիւսիլ։

—Ո՞ւս օլ պէ՛, տէր Գոլֆիֆէօր զէվճէ-
սինէ եավաշճա սէօյլէյէրէք։

Պէրնար վագաա բէ՛ք զէքի պիր ատէմ
տէյիլ իտի, լաքին կէլէն թաամլարը սըյըր-
մագտա իտի։ Ն՝ի՞հայէթ աղաճըգ պիր շէյ
եէյլիմ տէր իքէն, Գոլֆիֆէօր վէ զէվճէսի
տախի մէրգումա պագարագ, գարընլարընը
շիշիրմէյէ պաշլատըգտան պաշգա, շարապ
շիշէլէրինի տախի պօշալթմայա պաշլատըգ-
լարընտան, հէմ լօգանթաճընընն բուսուլա-
սընը տօլտուրմայա, վէ հէմտե գաֆալարը
թուրթմայա պաշլարլար, վէ սաաթլարտա
իլէրու իլէրու կէչէրլէր։

Լիւսիլ նիմ սէրհօշ օլարագ, գոճասընընն
գօլունա տիշմիշ օլտուղու հալտե, շիյ-
վէլի պիր սէօյլէյիշ իլէ,

—Ը՛րթըգ պու ախշամ, էլպէթթէ պէնի
Ա՝իրգայա (թէաթրս) կէօթիւրէճէքսին եա,
զիրա ջօգտան պէրու շու Շ՝էյնանընն հապլարը
նամ օյունու կէօրմէք արզուսունտայըմ,
էօյլէ տէյի՞լ մի։

Գոլֆիֆէօր անինտե էլ ջընգըրաղընը չա-
լար, վէ կէլէն խըտմէթճիյէ տէր,

—Ա՝իրգա թէաթրսունա պիր ատամ
կէօնտէրէրէք, շէնայա եագընն պիր լօճա
թուրթտուրունուզ։

Ը՞իւնքի թապիաթիյլէ օլ հէնկեամտե
հէր պիր շէյի ունութմուշլար իտի։

Թուրնըմինի տիշիւնէճէք եէրտե, սուճ-
ըայա եէմիշ կէլտիքտե, շարգըլար վէ պէս-
թէլէր օգուամայա, վէ տէյիպ կիւլմէյէ պաշ-
լարըլար։

Թամամ պիթէր, վէ Պէրնար եարը սէր-
հօշ եարը այըգ օլտուղու հալտե պրագրպ
կիտեր։

Գոլֆիֆէօր վէ զէվճէսի, Պօնվալէնին լօ-
գանթասընտան տիշարը ջըգարլար իսէտե,
ասլա Թուրնըմինի խաթրրա կէթիրմէտիք-
տէն պաշգա, սաաթ իսէ օն պիր պուչուղա
վարմըշ օլուպ, թապիաթիյլէ թէաթրայա
տախի կիտէմէյէճէքլէրինտէն, եինե կէլտիք-
լէրի եօլու էլէ ալըրլար, վէ հէր պիր շէ
կէօզլէրինէ գարմագարըշ կէօրիւնմէքտե օլ-
տուղու հալտե, իչինտե եալընըզ պիր գաչ
ատէտ պէշ ֆրանգլըգ գալմըշ օլան թօրպա-
յը սըգը սրգրյա թուրթարագ, եարըմ սա-
աթ գատար տօլաշտրգտան սօնրա, եօլլարը
տախի շաշըրտրգլարընտան, քէնտիլէրին, զա-
թէն կիտէճէք օլտուգլարը Պասթիլ մէյտա-
նընտա պուլուրլար։

Ա՝էգքիւր մէյտանը ֆարգ իթտիքլէրին-
տե, թէհավվիւր իւզրէ պիր պիրի եիւզինէ
պագարագ, էվվէլա պաղրշըրլար իսէտե,
սօնրատան տախի, շագա շէնլիք վէ կիւլիւշ-
մէքտե գարար վէրիրլէր։

Գոլֆիֆէօրիւն իչտիկի շարապլար սույունու
չէքտիքլէրինտէն, մէրգում սուսամայա պաշ-
լար, վէ սէպէպի նէ օլտուղուն պիլմէտիկին
տախի զէվճէսինէ իֆթատ իտեր. վէ կիճէ եա-
բրսը օլմասը հասէպիյլէ, գաբաթմագ իւզ-
րէ օլտուգլարը պիր գահվէտէն իչէրի կիրէր-
լէր. Գոլֆիֆէօր պիր պէղֆ իչէր, վէ զէվճէ-
սի տախի վանիլեա գօգուլու պիր լիմոն տօն-
տուրմասը իսթէր։

Պու արատա հավա պօզուլուպ, պիր պօրա,
վէ պիր եաղմուր տուր պաշլար։

Պէրէքէթ վէրսին քի, գահվէ սահիպի
պիր իյի ատէմ օլտուղունտան, էօյլէ պիր
վագըթտա, վէ էօյլէ պիր սաղանագը եաղ-
մուրտա, մէրգումանէ սէֆա կէլտինիզ տի-
մէզ։ Գոլֆիֆէօր եաղմուր քէսիլէնէ գատար
էյլէնմէք նիյէթիյլէ, գահվէ սահիպինէ,
պիր բարթի պէէ նամ օյունու օյնամայը
թէքլիֆ իտեր, վէ մէրգում տախի թէքլի-
ֆինի գապուլ իտեր։

Ը՞րատան եարըմ սաաթ կէչտիքտե, Գոլֆի-
ֆէօր զայպ իթմիշ օլտուղունտան, իշրէթ,
տօնտուրմա, վէ օյուն փարասը իչին. Եիկիր-
մի պէշ ֆրանգ էօտէմսի լաղըմ կէլիր. մէր-
գում թօրպայը աչար, մէրմէր թարաբէզանընն
իւզէրինէ տէօքէր, վէ եալընըզ օլ գատար
փարա գալմըշ օլտուղուն կէօրիւր։

—Ը՞յ Լիւսիլ, շիմտի պիզտե պիր փա-
բալար գալմադը, ա՛լ շու շալընը արգանատա
եօլումուզու էլէ ալալըմ, տէտիքտէն սօնրա
Գոլֆիֆէօր, գահվէճիյէ տախի տէօնէրէք,
կիճէլէր խա՛յր օլսուն, մենսիէօ, տեր։

Ը՞աղմուր իսէ հալեա եաղմագտա պուլու-
նուր։

—Պագսանա Ջօրժ, պու պիչարէլէր պու
հալտե կիտէմէյէճէքլէր տիր, հայտե շունտան
պիր արապա ջաղըր, տեր գահվէճի ուշա-
ղընա։

—Այի էմմա, մենսիէօ, սիզ պիլիրսինիզ
քի... տեր Գոլֆիֆէօր։

—Ը՞արարը եօգ, պէն վէրիրիմ արապա-
նընն փարասընը։

—Ը՞հ, մենսիէօ, Ը՞լահ սէնտէն բաղի օլ-
սուն..։ Պէնճէ գայտ տէյիլ տիր, ֆէգաթ
զէվճէմին խաթրը իչին, պու թէքլիֆինինիզի
գապուլ իտերիմ. լաքին քէրէմ իտիպ իս-
մինիզի սէօյլէ՞մմսինիզ։

—Պէնիմ ատըմ Թուրնըմին տիր, տեր
մէրգում։

ԻՍԹԱՆԲՈԼՏԸ
Ց. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԹԱՊԽԱՆՍԻՆՏԷ